

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 7 (3579) 2020 MARCH – KOVO 31 • LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS – LITHUANIAN BI-WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina – \$2

Nepavasariškas pavasaris

Žiema pagal biologinį kalendorių jau atsisveikino su mumis, kovo 19-ąją įžengėme į pavasarį. Tik nuotaikos ne visai pavasariškos, gal todėl, kad dienos dar blausios, mažoka saulės, be to, mūsų visų dėmesys sutelktas į pasaulį užklupusią nelaimę, vardu COVID-19. Sunku atsitraukti nuo televizijos ar kompiuterių ekranų, žinių telefonuose ir nuo bauginančios statistikos: kiek susirgo, kiek pasveiko, ieškant atsakymo – kas toliau? Praėjusią savaitę paskelbtas Kanados vyriausybės (ir Toronto miesto mero) reikalavimas visiems, išskyrus gyvybiškai svarbių įstaigų darbuotojus, pasilikti namie beveik visiškai sustabdė mūsų gyvenimą. Tai būtinas potvarkis, kad išsaugotume ne tik save, bet ir tuos, kurie šiomis savaitėmis dirba: medikus, gydančius ligonius ir bandančius užkirsti kelią susirgimams, laboratorijose skubančius kurti vaistus mokslininkus, pramonės įmonių darbuotojus, savo gamybinius pajėgumus pertvarkiusius ventiliatorių ar kitų medicininių priemonių gamybai. Dirba ir pardavėjos, autobusų vairuotojai, vaistinių ir pašto darbuotojai, policininkai ir kiti, kuriems tenka užtikrinti, kad mums, ne visada noriai pasiliekančioms savo namuose, netruktų būtiniausių paslaugų ir prekių. Atsilepkime į raginimą – be gyvybiškai svarbaus reikalo neikime į dar dirbančias įstaigas. Daugelį klausimų galime išspręsti telefonu ar el. paštu: bet koks artimesnis fizinis sąlytis su kitu žmogumi – papildoma grėsmė abiem pusėms. Šis sustabdytas judėjimas būtina sąlyga, kad būtų užkirstas ar bent sulėtintas COVID-19 plitimas. Kanada iš visų pasaulio pakraščių palyginti labai greitai surinko milijoną savo piliečių ir nuolatinių gyventojų, kad jų sveikata būtų pasirūpinta čia, namuose.

COVID-19 statistikos sraute kažkaip pradingsta kiti įvykiai, parodantys mūsų visuomenės atsparumą ir kūrybingumą, atskirų žmonių gerumą ir tiesiog neeilinį savo pareigos supratimą. Nesiskelbdami dirba savanoriai, lankantys vienišus vyresniojo amžiaus žmones, kuriems virusas kelia didžiausia grėsmę, apsauginių kaukių siuvėjai. Šitie veiksmai teikia vilties, kad koronaviruso sutrikdytas įprastinis mūsų gyvenimo ratas, tikėkimės, netrukus sugrįš į savo vėžes. Tai nebus lengva pabaiga bet kuriuo atveju, kai teks įveikti sutrikdytos ekonomikos, verslo nuosmukį, skaičiuoti finansinius nuostolius. Bet kol kas šiomis savaitėmis svarbiausia – išgyventi su kuo mažesnėmis žmonių netektimis ar sveikatos sutrikdymais, saugoti save ir kitus.

SK

ŠIAME NUMERYJE

- Popiežiaus apdovanojimas G. Žukui – 2 psl.
- Pasaulio lietuvių bendruomenės žinios – 3 psl.
  - Sugrįžimas į Europą – 4 psl.
  - Gyvenimo vingiuose – 5, 6 psl.
- Pažintis su jaunųjų klaipėdiečių teatru – 7 psl.
  - Tolimosios Havajų salos – 8, 9 psl.

Lietuviškos verbos iš sausų žolynų ir gėlių
Ntr. iš albumo *Lietuvos valstybinis etnografijos muziejus*

LIETUVOJE

Suburtas naujas komitetas

Lietuvos vyriausybė su-
būrė specialų komitetą krizės
COVID-19 padarinių valdy-
mui. Jam vadovauja minis-
teris pirmininkas Saulius
Skvernelis. Šis komitetas
teikia pasiūlymus dėl būtin
valstybės lygio ekstremalio-
sios padėties valdymo ir pa-
darinių šalinimo priemonių,
taip pat padeda ekstrema-
liosios situacijos valstybės
operacijų vadovui sveika-
tos apsaugos ministeriui
A. Verygai priimti reikiamus
sprendimus. Lietuvoje karantinas
pratęstas iki balandžio
13 dienos. Per karantiną apri-
botas išvykimas iš šalies ir
atvykimas į ją, draudžiami
žmonių susibūrimai, uždar-
ytos kavinės, daugelis par-
duotuvių, neteikiamos įvai-
rios paslaugos. Taip pat ne-
veikia šalies švietimo, ug-
dymo įstaigos, gyventojams
rekomenduojama dirbti iš
namų. Kovo 30 dienos du-
menimis, Lietuvos užsienio
reikalų ir Susisiekimo minis-
terijų organizuotu 21 repatri-
javimo komerciniu skry-
džiu į Lietuvą grįžo 3253 Lie-
tuvos piliečiai. Atvyku-
siems iš užsienio privaloma
saviizoliacija, jiems atlieka-
mi COVID-19 testai.

Mokslininky parama

Pasaulinės korporacijos
“Thermo Fisher” padalinys

Lietuvoje “Thermo Fisher Scientific Baltics” šaliai jau šią savaitę pagamins pirmuosius 20,000 koronaviruso testų. Kovo 20 d. Lietuvos vyriausybė pasirašė koronaviruso nustatymo testų tiekimo sutartį su medicinos ir mokslui skirtos įrangos gamintoja “Thermo Fisher Scientific Baltics”. Dalis šių testų sudėtinių dalių bus gaminama Lietuvoje, “Thermo Fisher Scientific Baltics” įmonėje. Sutartyje numatyta, kad “Thermo Fisher” pagamins 100,000 vienetų, tiekiant po 20,000 testų per savaitę, sutarties vertė siekia apie 2 mln. eurų.

Praėjusią savaitę valstybinę visuomenės sveikatos priežiūros laboratoriją pasiekė dar 300,000 reagentų, kurie buvo skraidinami iš Kinijos. Jie paskirstyti po šalies laboratorijas, tiriančias mėginius dėl koronaviruso infekcijos (COVID-19). Tai didžiausia iki šiol gauta reagentų partija, kita siunta, kurioje buvo 10.000

reagentų, atkeliavo iš Pietų Korėjos. Lietuvos prezidentui G.Nausėdai P.Korėja pažadėjo ir kitolia paramą.

Sveikatos apsaugos ministeris Aurelijus Veryga pranešė, kad Lietuvos medicininį kvėpavimo sistemų gamintoja „Intersurgical“, esanti Pabradėje, pagal pasirašytą sutartį gamins kaukes-respiratorius, kurie tinkami naudoti medikams – jie yra su labai dideliu filtracijos lygiu“.

Fondo lēšos – medikams

Profesorius Vytautas Landsbergis iš Vytauto Landsbergio fondo (VLF) medikų paramai skyrė 100,000 eurų. Po 50,000 eurų iš VLF buvo skirta Laisvės TV „Laikykites, medikai“ ir Vilniaus miesto savivaldybės „Gyvybės langelis medikams“ iniciatyvoms. Šia žinia buvo pasidalinta socialiniame tinkle „Facebook“.

Inf.

Plakatas – padēka gydytojams ant ligoninės sienos

Popiežiaus apdovanojimas G. Žukui

G.Žukas su popiežiškojo apdovanojimo ženklu

Kovo 12 d. Kauno arkivyskupijos kurijoje kardinolas Sigitas Tamkevičius įteikė Bažnyčios kronikos fondo valdybos nariui Gediminui Žukui popiežiaus Pranciškaus apdovanojimą – Popiežiaus šv. Grigaliaus riterio ordiną. Lotyniškai surašytame apdovanojimo tekste rašoma, kad ordinas suteikiamas už nuopelnus, rūpinantis Katalikų Bažnyčios augimu ir gerove, o apdovanotajam suteikiama galia naudotis visomis su šia garbe susijusiomis privilegijomis.

Gediminas Žukas nuo 1989 metų aktyviai įsitraukė į Bažnyčios vykdomą veiklą: dėstė vokiečių kalbą Kauno kunigų seminarijoje, buvo Lietuvos Katalikų Bažnyčios Informacijos centro pirmininko pavaduotojas, informacijos biuletenio *Katalikų Bažnyčia Lietuvoje* rengėjas ir redaktorius, periodinio leidinio *Bažnyčios žinios* vyr. redaktorius, Katalikų interneto tarnybos direktorius, fondo *Bažnyčios kronika* dalininkas, valdybos pirmininkas, administratorius, o nuo 2015 metų fondo valdybos narys. Gediminas Žukas aktyviai dalyvavo, rengiant svarbiausius dalinės ir visuotinės Bažnyčios dokumentus: buvo Kauno arkivyskupijos Antrojo sinodo Žiniasklaidos

komisijos pirmininkas, darbo grupės, atsakingos už Katalikų Bažnyčios katekizmo santraukos vertimą bei redagavimą, vadovas. Jis taip pat vadovavo darbo grupei, atsakingai už Katalikų Bažnyčios katekizmo vertimo peržiūrą, lyginant vertimo tekstą su nauju tekstu lotynų kalba, vadovas. G.Žukas dalyvavo rengiant Šv. Jono Pauliaus II piligrimų kelio vadovą, į lietuvių kalbą išvertė reikšmingus teologinius veikalus, svarbius Bažnyčios mokymo dokumentus.

Gediminas Žukas yra ne tik savo srities profesionalas, bet ir puikus žmogus, kolega, todėl *Bažnyčios kronikos* fondo kolektyvas nuoširdžiai džiaugiasi ir sveikina jį ne tik su popiežiškuoju apdovanojimu, bet ir 60-uju jubiliejumi, linkėdami ilgiausių metų ir Dievo palaimos kasdienybėje.

Popiežiaus Grigaliaus riterių ordinas yra ketvirtas pagal rangą Vatikano Valstybės apdovanojimas, bet pats aukščiausias apdovanojimas, kuriuo gali būti apdovanotami pasauliečiai. Apdovanotieji gali nešioti ir tam skirtą uniformą. Apdovanojimą įsteigė pop. Grigalius XVI 1831 m. rugsėjo 1 d. bule *Quod summis quibusque*. Apdovanojimas buvo skiriamas už uolumą ginant katalikišką tikėjimą ir pavadintas šv. Grigaliaus I (Didžiojo) vardu, kuriam jo pontifikato metu (590–604) pavyko išpuoselėti religinį gyvenimą ir sukurti geras prielaidas popiežiaus valstybei atsirasti. Ordinas buvo teikiamas tik vyrams, bet po šv. Jono Pauliaus II 1993 m. birželio 2 d. potvarkio, tokiu apdovanojimu gali būti apdovanotos ir moterys.

**Bažnyčios kronikos
fondo informacija**

Nežinomo dailininko paveikslas (XV-XVI š.)

Vieno paveikslo istorija

„Sapiegų Madona“ – vienas iš seniausių paveikslų Lietuvoje, nežinomo autoriaus nutapytas XV š. pabaigoje – XVI š. pradžioje. Meno kūrinyje, nuo seno garsėjantis malonėmis ir gerbtas visoje Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje, šiandien kabo Vilniaus arkikatedroje bazilikoje, Goštautų koplyčioje.

2020 m. rugsėjo 8 d. sukanka 270 metų, kai šis paveikslas buvo vainikuotas popiežiaus Benedikto XIV atsiųstomis karūnomis. Jos neaiškiomis aplinkybėmis dingo sovietmečiu – ir nebeatsirado. Tačiau Arkikatedros parapijos administratorius kun. Virginijus Česnulevičius sako, kad paveikslas šį rudenį pasipuoš naujomis karūnomis. Ir prie to galėjo prisidėti visi norintieji.

„Atkurkime Sapiegų Madonos karūną!“ – taip vadinosi vėjus, kurio metu tikintieji galėjo aukoti aukso dirbinių (bei piniginių sumų) šiam paveikslo papuošimui. Nors vėjus ir baigėsi, kun. Virginijus turi naujienų: iš pradžių skelbęs tik apie vieną karūną, šiandien jis tikina, kad jų bus dvi. Priežastis – labai paprasta.

Praleista viena svarbi „detalė“

Kunigo administruojama Vilniaus arkikatedros parapija nuo gruodžio iki vasario pabaigos tikinčiuosius kvietė paaugoti įvairių aukso dirbinių, iš kurių vėliau buvo žadama nulieti simbolinę karūną Sapiegų Madonos paveiksliui, tiksliau – jame pavaizduotai Švč. Mergelei Marijai. Tikintieji gausiai nešė papuošalų, pasakojo savo tikėjimo istorijas. Tačiau pasigirdo ir kritikos balsų, kad pamirštas kūdikėlis Jėzus. Tad šiuo metu jau projektuojamos dvi auksinės karūnos – Marijai ir Jėzui – kurios nuo rugsėjo 8 d. puoš Sapiegų Madonos paveikslą.

Laukia daug darbų

Pasak pašnekovo, daugiau nei 300 žmonių paaugoko aukso dirbinių – tai ištis nemažai, tačiau neaišku, ar iš to pakaks nukalti bent vieną karūną. Dvasininkas teigia, kad jei to neužteks – likusį auksą karūnoms teks pirkti iš parapijos lėšų.

Pasak pašnekovo, dėl konkretnių projekto detalių šiuo metu tariamasi su auksakaliu Eimantu Ludavičiumi. Pavyzdžiui, auksą iš suneštų papuošalų reikės išgryninti – dėl to neaišku, kiek jo liks, o kiek medžiagų „atkris“. Kita vertus, grynas auksas – per minkštas kalti karūnoms, tad reikės įdėti kokių nors priemaišų. Galima pridurti, jog E. Ludavičiui tokio pobūdžio darbas nėra naujiena – 2018 m. jis iš auksinių votų nukalė karūną Aušros Vartų Marijos paveiksliui.

Kun. V. Česnulevičiaus laukia ir kitas keblus klausimas – kaip tas karūnas reikės uždėti, kad vertingasis paveikslas nebūtų apgadintas? Čia reikės išradingo sprendimo. „Aušros Vartų paveikslas turi aptaisą, ant jo ir pritvirtinta karūna. Tuo metu Sapiegų Madona tokio aptaiso neturi, o tvirtinti karūnas ant paties paveikslo griežtai draudžia menotyrininkai“, – sako dvasininkas.

Vėjus „Atkurkime Sapiegų Madonos karūną“ sumanymas kun. V. Česnulevičiui gimė per adventą, pastebėjus, kiek daug žmonių meldžiasi prie paveikslo: „Pats asmeniškai pro paveikslą dažnai praeidavau, neatkreipdavau didesnio dėmesio, bet tikinčiųjų ten matydavau nuolat – prieš Mišias, po Mišių, vidudienį, darbo dienos metu. Tai tikras liudijimas, kad pamaldumas Sapiegų Madonai yra gyvas.“ **Inf.**

Apdovanojimo iškilmė

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

Adresas: 2185 Stavebank Rd., Mississauga,
ON L5C 1T3 Canada • Tel. 905 275-4672

El.paštas: redakcija@tevzib.com • www.tevzib.com • [f](https://www.facebook.com/tevzib) **Teviskės žiburiai**

Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija „Žiburiai“

METINĖ PRENUMERATA:

REGULIARI – \$85 (paprastu paštu), **\$135** (1 klasės paštu)

SKAITMENINIS TŽ el. paštu (PDF formate) – **\$85**

RĖMĖJO – \$105 (paprastu paštu), **\$155** (1 klasės paštu)

Į UŽJŪRIUS – \$185 (oro paštu), **\$105** (paprastu paštu, Kan. dol.)

JAV – \$105 reguliari, \$125 – rėmėjo, \$165 – 1 klasės paštu

JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

Redaktorė – Sigina Katkauskaitė, **techninė redaktorė** – Akvilė Minkevičienė, **administratorius** – Tomas Trussow.
Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Printed in Canada. ISSN 0040-4063. Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news and the American Lithuanian Foundation for its support.

We acknowledge the financial support of the Government of Canada

Canada

Aptarti suvažiavimo ruošos darbai

Vasario mėnesį elektroniniu paštu vyko Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos posėdis. Posėdyje buvo svarstomas liepos 14-17 dienomis Palangoje vyksiančio Pasaulio lietuvių bendruomenės ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos (PLJS) vadovų suvažiavimo „Už lietuviybę ir pilietiškumą“ dalyvio registracijos mokesčio dydis, galima PLB XVII Seimo, vyksiančio 2021 metais, data, Taivano lietuvių bendruomenės prašymas priimti į PLB, PLB valdybos nuostata dėl Astravo atominės elektrinės statybos. Posėdyje valdyba patvirtino finansines ataskaitas už 2019 metus.

Atsižvelgusi į gautą suvažiavimui finansavimą ir sąmatą, PLB valdyba nutarė nustatyti suvažiavimo registracijos mokesčių: 80 eurų (be nakvynės), 150 eurų (nakvynė dviviečiame kambaryje), 300 eurų (nakvynė vienviečiame kambaryje).

PLB valdyba nutarė surengti PLB XVII Seimo posėdžius 2021 metų birželio 28-30 dienomis. Seimo atidarymas – birželio 27 d. Šiuo metu PLB valdyba atlieka bendruomenių apklausą, ar ši data būtų joms tinkama.

PLB Plėtos ir tvarumo komisijos pirmininkė Sigita Šimkuvienė pateikė PLB valdybai Taivano lietuvių bendruomenės prašymą priimti į PLB ir rekomendavo tenkinti jų prašymą. PLB valdyba sveikina Taivano lietuvių bendruomenę prisijungusią prie PLB. Šiuo metu PLB jungia 47 lietuvių bendruomenes.

Dėl Astravo atominės elektrinės statybos

Atsižvelgiant į Astravo atominės jėgainės keliamas grėsmes, valdyba pritaria, kad PLB 1) kvieštų visų Lietuvos valdžios institucijų vadovus ir politinių partijų vadovus siekti nacionalinio susitarimo dėl Lietuvos veiksmų strategijos Astravo jėgainės atžvilgiu ir remtų bendras Lietuvos pastangas apsaugoti nuo Astravo jėgainės keliamų grėsmių, 2) kvieštų kraštų lietuvių bendruomenes (ypač Europos žemyne) pasekti JAV LB pavyzdžiu ir raginti savo narius pagal galimybes atkreipti savo šalyse valdžios institucijų dėmesį į Astravo jėgainės nesaugumą ir keliamas grėsmes.

JAV LB Tarybos 2019 m. spalio mėn. sesijoje priimta rezoliucija dėl Astravo jėgainės: „Atsižvelgiant į Lietuvos prezidento raginimą „siekti Europos Sąjungos lygiu apsaugoti nuo trečiųjų šalių nesaugių branduolinių elektrinių keliamų grėsmių, taip pat užtikrinti, kad nebūtų perkama jose pagaminta energija“, įpareigoja JAV LB raginti JAV lietuvių kreiptis į JAV kongresą bei dabartinę administraciją dėl paramos šiai Lietuvos nuostatai.

Artėjančių Seimo rinkimų rūpesčiai

Vasario 12 d. Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisijos nariai svarstė Seimo rinkimų organizavimo Pasaulio lietuvių vienmandatėje rinkimų apygardoje klausimus. Kadangi šiais metais užsienio lietuviai pirmą kartą rinks savo atstovą į Lietuvos Respublikos Seimą, tikimasi aktyvaus užsienyje gyvenančių lietuvių balsavimo, o tam turi būti tinkamai pasiruošta.

Pasitarime dalyvavo PLB atstovė Lietuvoje Vida Bandis, Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkė Laura Matjošaitytė, Vyriausiosios rinkimų komisijos darbuotojas, atsakingas už balsavimą užsienyje, Mindaugas Skačkauskas, Užsienio reikalų ministerijos Konsulinio de-

partamento direktorius Giedrius Kazakevičius, Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktorius Marijus Gudynas, Užsienio reikalų ministerijos ambasadorius ypatingiems pavedimams Remigijus Motuzas.

PLB pirmininkė Dalia Henke ir PLB atstovė Lietuvoje Vida Bandis susitikime su prezidentu Valdu Adamkumi svarstė, kaip veiksmingiau

Susitikime (iš k.) V.Bandis, prezidentas V.Adamkus ir D.Henke

suburti ir stiprinti besiplečiančią išeivijos bendruomenę Lietuvos labui, kad lietuviai išlaikytų ryšį su tėvyne, išsaugotų kalbą ir tradicijas. Pasitinkant Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 30-metį, prezidentas dalijosi prisiminimais apie JAV lietuvių pastangas, siekiant Lietuvos nepriklausomybės. Taip pat buvo kalbama apie artėjančius Seimo rinkimus, apie naujos užsienyje balsuojančių LR piliečių apygardos reikšmę, svarstoma, kaip išlaikyti užsienyje gyvenančių piliečių aktyvumą rinkimuose. PLB pirmininkė pakvietė prezidentą liepos 17 dieną atvykti į PLJS vadovų suvažiavimą Palangoje.

Išeivijoje gimęs ir užaugęs kroatų kilmės apaštalinis pasiuntinys Lietuvai, Latvijai ir Estijai J. E. arkivyskupas Petaras Rajičius dalijosi savo patirtimi, kaip jungti ir burti bendruomenes išeivijoje. Buvo gilinamasi į sielovados svarbą pasaulio lietuvių bendruomenėse. PLB pirmininkė Dalia Henke ir PLB atstovė Lietuvoje Vida Bandis taip pat susitiko su Vilniaus arkivyskupu Gintaru Grušu ir Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios vyskupu Mindaugu Sabučiu.

Niujorko profesionalų klubo atkūrimas

Niujorko lietuvių profesionalų klubo steigiamasis susirinkimas

PLB Ekonominio bendradarbiavimo komisijos pirmininkas Rimvydas Baltaduonis vasario 22 d. dalyvavo Niujorko jaunimo ir profesionalų klubo iniciatyvinės grupės susitikime, kuris vyko Susivienijimo lietuvių Amerikoje (SLA) patalpose. Justino Grigaičio sukviesti pasitarimui šeštadienio popietę aktyvūs niujorkiečiai nusprendė, kad reikia atkurti klubo veiklą, matant du pagrindinius tikslus: organizuoti jaunimo ir profesionalų veiklą bei kurti įrankius, padėsiančius visai lietuvių bendruomenei Niujorke ir už jo ribų.

pasauliolietuvis.lt inf. ir ntrs.

Žinios iš Lietuvos

ISTEIGTAS PARAMOS FONDAS

Lietuvoje įsteigtas COVID-19 paramos fondas, įgyvendinant vyriausybės patvirtintą Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) sukeltų pasekmių mažinimo priemonių planą. Fondui lėšas gali pervesti tiek fiziniai, tiek juridiniai asmenys – smulkios ir stambios įmonės ir tarptautinės korporacijos. Pirmosios surinktos lėšos skiriamos medikams ir ligoniams: perkamos asmens apsaugos priemonės, reagentai ir kita medicininė įranga. Vėliau poreikis bus tikslinamas, visuomenei bus

pranešama apie surinktas lėšas ir jų panaudojimą. Fondo taryba, vadovaujama prezidentės Dalios Grybauskaitės, spės dėl fondo naudojimo kryptų ir strategijos, tvirtins lėšų skirstymą, fondo valdyba spės, kam ir kiek fondo lėšų bus skiriama.

Paramą šiomis savaitėmis renka ir Laisvės TV grupė, surinkusi arti milijono eurų, už kuriuos perkamas specialus audinys, siuvas apsauginės kaukės; lėšos naudojamos ir kitiems labai svarbiems tikslams.

NAUJAS ENERGETIKOS CENTRAS

Vilniuje, Viršuliškėse, atidarytas naujasis Lietuvos elektros sistemos valdymo ir duomenų saugos centras, kuris užtikrins pastovų ir saugų šalies energetikos sistemos darbą bei energijos perdavimo srautų valdymą, o taip pat aukštesnę fizinę ir kibernetinę saugos lygį. Naujasis elektros sistemos ir duomenų valdymo centras padės geriau atlikti užduotis,

prisijungiant prie žemyninės Europos sinchroninės zonos ir savarankiškai valdant dažnį. Dabar ir per ateinančius penkerius metus visos pastangos yra ir bus sutelktos konkretiems techniniams projektams įgyvendinti, kad sinchronizacija su patikima Europos sistema būtų iki 2025 m. Sinchronizacijos projektai šiuo metu yra pirmajame iš trijų įgyvendinimo etapų.

GERINAMAS ŠILUMOS TIEKIMAS NAMUOSE

“Ruošk roges vasarą” sako lietuvių liaudies patarlė. Lietuvos gyventojai – žiemai pasibaigus, jau rūpinasi, kad netruktų šilumos ateinančią žiemą.

Įvertinus sausio mėnesį gautas gyventojų paraiškas nedidelės galios saulės elektrinėms įsirengti arba įsigyti bei seniems šildymo katilams pasikeisti, Energetikos ministerija papildomai skyrė Europos sąjungos (ES) lėšų šiems projektams finansuoti. Finan-

savimas didinamas du kartus – iki 24,5 mln. eurų. Senų ir neveiksmingų šildymo katilų keitimui namų ūkiuose vietoje planuotų 3 mln. eurų bus skirta 9 mln. eurų – šios lėšos sukauptos patenkinti daugiau nei 2900 gyventojų poreikius.

Tuo tarpu saulės elektrinių įrengimui arba įsigijimui namų ūkiuose vietoje planuotų 9 mln. eurų bus skirta 15,54 mln. eurų – šios lėšos bus skiriamos daugiau nei 6700 gyventojų.

LIETUVOS PILIETYBĖ

2019 metais Lietuvos pilietybė buvo suteikta 2707 žmonėms, jos neteko – 1117 žmonių, praneša Migracijos departamentas. Didžioji dalis, 2248 asmenys, Lietuvos pilietybę įgijo, išsaugodami ir kitos šalies pilietybę. Tai daugiausia žmonės iš Izraelio, Pietų Afrikos Respublikos, Brazilijos, Jungtinių Amerikos Valstijų. “Didžioji dalis šių žmonių yra litvakai ir jų palikuonys, kurie tarpukariu

ar sovietmečiu pasitraukė iš Lietuvos ir apsigyveno kitose šalyse. Antrąją didelę grupę sudaro lietuvių palikuonys, kurie taip pat su antrąja išeivijos banga išvyko iš Lietuvos į JAV, Braziliją“, – sakė Migracijos departamento direktorė Evelina Gudžinskaitė. Du penktadaliai netekusių Lietuvos pilietybės žmonių pasirinko tapti Vokietijos ir D.Britanijos piliečiais.

AUDRA LIETUVOJE NUNIOKOJO MIŠKUS

Kovo viduryje praūžusi audra „Laura“ pridarė daugybę nuostolių šalies miškams. Valstybinių miškų urėdijos duomenimis, valstybiniuose miškuose iš viso išversta arba išlaužyta daugiau nei 100,000 kubinių metrų medienos. Miškininkai baigia atlaisvinti užverstus kelius, tvarko vėjovartas, ieško privačių miškų savininkų, kurie taip pat turi susitvarkyti vėjovartas ir vėjolaui savo miškuose, nuo kelių patraukti užvirtusius medžius.

Vėjas plynai išvartė maždaug 45 futbolo stadionų dydžio miško masyvus. Audra išvertė daugybę medžių, kurie galėjo augti dar daug metų. Labiausiai uraganinis vėjas niokojo miškus Kretingoje, Šilutėje, Panevėžyje, Raseiniuose ir Ukmergėje. Mažiausiai žalos audra padarė pajūrio pušynuose ir Kuršių nerijoje, kadangi ten medžiai yra pritaikę prie stipresnių vėjų, yra susiformavusi stipresnė jų šaknų sistema.

Pagal Lietuvos spaudą parengė Sigina Katkauskaitė

Sugrįžimas į Europą

Politologo LUKO GRINIAUS IR ALGIRDO SAUDARGO pokalbis – tai vienas iš Nepriklausomybės 30-mečiui skirtos parodos „Nesusitaikę“, vykstančios Lietuvos nacionaliniame muziejuje, pokalbių

Nuo kovo 11 d. iki rugsėjo 13 d., Lietuvos nacionaliniame muziejuje veikia paroda „Nesusitaikę“, skirta Kovo 11-osios trisdešimtmečiui. Parodoje pasakojama apie šalies žmonių pasipriešinimo, laisvėjimo ir laisvės kelią nuo XX š. 6 dešimtmečio iki pat 1993 metų, kai iš Lietuvos buvo išvestas paskutinis Sovietų Sąjungos karinis dalinys. Pokalbis su Algirdu Saudargu yra parodos „Nesusitaikę“ dalis.

– **Kaip kūrėsi Lietuvos užsienio reikalų ministerija atgavus nepriklausomybę?**

– Aš asmeniškai net nežinojau, kad okupuotoje Lietuvoje buvo Užsienio reikalų ministerija. Tuometės Užsienio reikalų ministerijos pagrindinė funkcija buvo palaikyti ryšį su užsienio lietuviais ir, be jokios abejonės, ją valdė KGB ir kitos panašios struktūros.

– **Kaip tapote užsienio reikalų ministru?**

– Mes buvome Sąjūdžio Kauno grupė, gana įtakinga, maždaug 30 deputatų, – manau, tai galėjo turėti įtakos, bet kodėl pasiūlė būtent man, argumentų nežinau. Premjerė Kazimiera Prunskienė, prisimenu, Kovo 11-osios salės tarpduryje mane sustabdė ir pateikė tokį pasiūlymą. Neskubėjau duoti atsakymo. Pasakiau, kad pagalvosiu. Pasitariau su Česlovu Stankevičiumi, Valdemaru Katkumi ir nutarėm, kad reikia siūlomas pareigas priimti. Tai nebuvo vienasmenis sprendimas, lygiai taip pat, kaip ir pasiūlymas.

– **Su prof. Vytautu Landsbergiu apie tai nediskutavote?**

– Ne. Ne jis man tai pasiūlė, tapti užsienio reikalų ministru man pasiūlė premjerė. Na ir prasidėjo skyrimo procedūra, tuo metu ne visas Kabinetas buvo skiriamas, bet Seime kiekvieną ministrą apklausdavo Seimo nariai. Dažnai sovietai rengdavo įvairias provokacijas, nevengdavo su sunkiąja technika pasivažinėti ir kaip tik, prisimenu, kaip stovint Seimo tribūnoje girdėjosi pravažiuojančios kolonos.

– **Kokios užduotys ir tikslai buvo iškelti besikuriančiai Užsienio reikalų ministerijai?**

– Tuo metu kasdienis darbas buvo labai siauras – išduoti sovietinius pasus kelionei į užsienį. Kitos funkcijos mums nepriklausė pagal „paveldą“ iš sovietinių laikų, jas reikėjo susikurti. Pradėjome ieškoti formato, kaip būtų galima pristatyti valstybinius klausimus. Paprastai visi reikalai buvo tvarkomi per valstybės vadovą – vienareikšmiškai užsienio valstybės juo pripažino Vytautą Landsbergį, tačiau Užsienio reikalų ministerija pradėjo ieškoti galimybių, kaip būtų galima padėti. Buvo pasirinkta tai daryti per dabartinę Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizaciją (ESBO). Joje Sovietų Sąjunga turėjo veto teisę, tad oficialų statusą pavyko gauti tik po pučo Maskvoje 1991 m. ESBO posėdžiuose galėdavome dalyvauti tik radę draugų, kurie pakviesdavo kaip savo delegacijų narius. Niekas dar mūsų rimtai nepripažino, buvo veto teisė, taisyklės ir to padaryti negalėjo. Ten žingsnis po žingsnio siekėme statuso – susitikinėjome su įvairių valstybių vadovais, paremdavo skandinavai – Islandija, Danija; Lenkija turėdavo

galimybę parodyti dėmesį. Mes įvairiais būdais siekėme pripažinimo ir dalyvavimo organizacijos posėdžiuose. 1990 m. pabaigoje Paryžiuje su prancūzais buvome išsiderėję galimybę sėdėti salėje; apie tai oro uoste sužinojęs Michailas Gorbačiovas pasiskundė tuometiniam prezidentui François Mitterrand, kad jis išeis, jei ten bus Baltijos šalių ministrai, tai mus iš tos salės iškrapštė. Būtume ramiai prasidėję, o kad išvarė, gavome puikią reklamą – įvykį nušvietė Prancūzijos spauda.

Kartais tekdavo ir patiems išeiti. Kai buvome Berlyne, sužinojau, kad sovietų delegacijoje bus atstovas, sietinas su Sausio 13-osios įvykiais. Pareiškėme, kad išeiname.

– **Prasidėjo pirmieji Lietuvos pripažinimai: Islandijos, kitų valstybių. Kaip buvo to siekiama, kaip tuo metu Užsienio reikalų ministerija bendravo su kitomis valstybėmis?**

– Pripažinimai iki Maskvos pučo, 1991 m. rugpjūčio, dar nebuvo visiškai veiksmingi. Jie buvo simboliški, be abejonės, labai svarbūs, bet galimybės keistis diplomatais tuo metu dar nebuvo

(Ntr. k.) A.Saudargas (k.) su tuometiniu JT gen. sekretoriumi Kofi Annan; (ntr. d.) Istorinė akimirka – Lietuva priimama į Jungtines Tautas. A. Saudargas (centre) šalia Vytauto Landsbergio, pakilusio eiti į tribūną. 1991 rugsėjis A. Saudargo asmeninė ntr.

įmanoma pasiekti. Sovietų kariuomenė dar stovėjo prie sienos ir diplomatai klausdavo: kaip mes atsišimsime ambasadorių, kaip jis sieną pereis?

Mes pradėjome steigti ambasadų užuomazgas, informacijos biurus ir pan. Štai Danijoje turėjome didelę paramą, mūsų atstovų buvo Briuselyje, Lenkijoje, Norvegijoje ir kitur. Per visus okupacijos metus mums atstovavo – Lorzaitis JAV, Vatikane, Vincas Balickas – Londone, konsulai JAV, Kanadoje. Tai buvo atspirties taškai, o mes aktyviai pradėjome steigti naujus.

– **Kokie buvo didžiausi iššūkiai ir kokie didžiausi laimėjimai?**

– Užsienio reikalų ministerija kūrėsi nuo nulio arba, kaip kartais pašmaikštauju, nuo minuso, kadangi tai buvo KGB įstaiga. Neatleidinėjau iškart visų. Dėl įvairių priežasčių. Nors ir žinojau, kad kai kurie „dabavosi“. Vėliau ministerija po truputį augo, pradėjo rengtis ministerijos skyriai, į įvairias pareigas priiminėjome labai jaunas žmones, praktiškai dar studentus. Po Maskvos pučo jiems atėjo egzamino laikas: į Lietuvą pradėjo važiuoti kitų valstybių vadovai, prezidentai ir karaliai, viską reikėjo padoriai atlikti. Tai tikrai buvo sunku, įtampa vienu metu buvo tikrai

A. Saudargas (centre) Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijoje (tuometinėje CSCE) 1990 m. Kopenhaga A. Saudargo asmeninė ntr.

didelė, bet galiu pasidžiaugti, kad išlaikėm tą egzaminą ir šiandien daugelis tuometinių studentų jau patyrę diplomatai.

– **Dar trumpai grįžkime prie Sausio įvykių. Kiek žinau, Jūs buvot išsiųstas iš Lietuvos. Kokios buvo Jūsų nuotaikos ir kokios būtų buvusios Jūsų užduotys, jei kas būtų pasisukę kitaip?**

– Sausio 13-osios, manau, nebuvo įmanoma išvengti – bolševikai turėjo pagrasinti jėga ir pagrasinti iš tikro žudydami, nes jie visuomet išbandė viską. Kiekvienas, kuris stovėjo prie parlamento ar prie televizijos bokšto, buvo galima auka. Jei būtų prasidėjęs puolimas, niekas nežinojo, kuriam būtų

bėse. Tai buvo gana palanki padėtis ir mes galėjome eiti savo keliu. Tuo tarpu po Sausio 13-osios įvykių M. Gorbačiovas jau turėjo aiškintis, kodėl taip įvyko. Europoje mes buvome nepalankus darinys Vokietijos susijungimui. Jie klausė tiesiai: ar tikrai norite visiškos nepriklausomybės? Vokiečiai norėjo išsaugoti M. Gorbačiovą, kol sutvarkys savo reikalus – susijungs. Mes kartais paviršutiniškai žiūrime, kad europiečiai mėgo M. Gorbačiovą ir panašiai, tačiau tie jausmai – šalutiniai. Europiečiams svarbiausia buvo tvarkytis savo reikalus. Vokietijos sujungimo klausimas ne ką mažiau rūpėjo ir Prancūzijai, ant stalo buvo sudėliotos valstybės ir argumentai,

tekę atsistoti prieš tanką ar šautuvą. Tai psichologiniu ir dvasiniu požiūriu buvo lemiamas išbandymas, kai tauta neišsigando ir neišsiskirstė – tai buvo esminis lūžis. Sausio 13-osios išvakarėse Vyriausybė mane informavo, kad ateina krizė, ir delegavo vykti į užsienį. Vykau į Varšuvą, paskui Briuselį, Londoną ir kitų šalių sostines. Tuo metu per dvi savaites teko aplankyti apie dešimt kolegų ministrų ar Europos pareigūnų, kuriems iš tiesų reikėjo pristatyti, kas vyksta Lietuvoje, iš kitų lūpų, nes sovietų propaganda buvo stipresnė už mūsų balsą. Jiems aiškino, kad čia vyksta pilietinis karas ir čia mes tarpusavyje kariaujame. Aš aiškinau, kad Vyriausybė, kurią, be kita ko, pripažino ir Maskva, kontroliuoja padėtį, tačiau sovietų kareiviai užgrobė pastatus ir žudo taikius žmones.

– **Kokia būdavo diplomatų reakcija?**

– Baltijos valstybės buvo jautrus klausimas ir niekas taip paprastai nesiimdavo jo spręsti. Kaip dabar žinoma, M. Gorbačiovas buvo prisižadėjęs George Bush vyresniajam, kad jėgos nenaudos. G.Bush mainais pažadėjo dirbtinai neskatinti įvykių Baltijos valsty-

kurie liko po karo ar net buvo prieš karą. Tokiame kontekste ir atsirado Baltijos valstybės, kurios turėjo teisėtą bilietą, tačiau kai kam jos nebuvo reikalingos. Iš dalies ir pati Sovietų Sąjunga neišlaikė to bolševikinio projekto, kurį turėjo.

– **Na ir baigiant, ko palinkėtumėt jaunajai kartai ir galbūt būsimiems diplomatams po dešimties ar dvidešimties metų?**

– Šiuolaikinis pasaulis ypatingai pasižymi technologiniu paviršutiniškumu ir, sakyčiau, kad čia laukia nauji iššūkiai, kurių galbūt dar nejaučiam. Jei žmogaus gyvenimas apsiriboja tik feisbuko burbulais ar kitais panašiais dalykais, tai jis yra aplinkoje, kurią valdo ir formuoja algoritmai. Tai nėra kažkokia fantastika, tačiau tai yra šiuolaikinės technologijos ir už tų sistemų visuomet kažkas stovi ir jas valdo. Šitos terpės yra seklios, o žmogiškoji gelmė yra neapribota. Linkiu suprasti, kad valstybė nėra toks paprastas darinys. Tauta, kuri išlaikė išbandymus sunkiu laikotarpiu, gali neišlaikyti seklumos ir banalybės išbandymo. Tad palinkėčiau visuomet siekti ir jausti gelmę toje kasdienėje banalybėje.

– **Ačiū!**

GYVENIMO VINGIUOSE

Septintajame *Kario* žurnalo numeryje noriu pristatyti Kanadoje gyvenantį ir jau 95-uosius atšventusį lietuvių Stasį Prakapą. Šiam žmogui likimas susiklostė taip, kad jam teko tarnauti net dviejose kitų šalių kariuomenėse. II Pasaulinio karo metais per prievartą paimtas daugiau nei dvejus metus jis ištarnavo trečiojo reicho liuftvafės (vok. luftwaffe Vokietijos (iki 1945 m.) ir Vokietijos federacinės respublikos karinės oro pajėgos) priešlėktuvinės gynybos daliniuose. Po karo, atsidūręs Kanadoje, savo noru įstojo ir ketverius metus tarnavo Karališkosios artilerijos ir dvejus metus – kartografijos daliniuose. Stasys turėjo Kanados kariuomenės seržanto laipsnį

Ambasadorius dim.
gen. ltn. Arvydas POCIUS

Stasio Prakapo prisiminimai

„Gimiau ir augau gražiam Žemaitijos krašto kampelyje, Juodaičių parapijoje. Pirmuosius nerūpestingus gyvenimo žingsnius žengiau savojoje tėvynėje. Niekada į galvą net neatėjo, kad kada nors teks gimtąją žemę apleisti. Tokie gražūs pavasariai čia būdavo, laukdavau jų ir gegutės kukavimų, pempių riksmų, ypač pavasario žibučių žiedų miško, kuriuo grožėdavausi kas rytą eidamas apie 2 km į mokyklą, pakraštyje. Juodaičiai buvo kryžkelėje: vienas kelias vedė į Raseinius, kitas – į Veliuoną, Ariogalą ir Jurbarką. Kaip vaikystėje norėjosi tuos miestus pamatyti! Į Raseinius kažkodėl bijodavau važiuoti. Paaugęs įstojau į pavasarininkų dūdų orkestrą ir turėjau laimės groti maršus atgautame Vilniuje. Kaip buvo smagu visa tai išgyventi.

Tada Lietuva jau buvo atgavusi istorinę sostinę. Tačiau neilgai. Padangėje tvyrojo tamsūs politiniai debesys, o jie mano tėvynei nieko gero nežadėjo.

/Krito ašaros, sėdint ant akmens/ Ir tiško lyg žiezirbos žalios/.Skrido juodos varnos virš galvos,/Pranašaudamos mano likimą.../ Ašarodamas sėdėjau ant akmens ir stebėjau, kaip Raudonosios armijos tanketės, mašinos ir gurguolės slinko mano tėviškės keliais, o virš galvos skrido tamsūs plieniniai maitvanagai. Ir visos mano svajonės subiro kaip smėlio pilys. Galvojau: užaugsiu, mokslus eisiu ir būsiu naudingas savo kraštui. Beliko tik sapnai...<...>

Mirties šešėliuose

<...>„Jau daug metų praėjo nuo II Pasaulinio karo pabaigos. Patirtos kovų akimirkos pasilieka manyje amžinai. Teko ilgą kelią nueiti nuo Leningrado, per Kuršo apsupimą ir Vokietijoje, nuo Dunojaus iki Elbės upės. Ir pagaliau sulaukti karo pabaigos kažkur Vokietijos pamiškėje. Buvau laimingas, nors teko išgyventi daugybę pavojų ir vos nepraradau gyvybės karui pasibaigus. 1945 m. gegužės 6-osios naktį persikėlėme į naują, nežinomą vietovę arti Elbės upės.

Tuo metu buvome išdrikęs motorizuotasis dalinys: vadai ir karininkai kažkur dingo, atrodė, kad karas baigėsi. Bet dieną dar atlikau žvalgybą.

Rusų niekur dar nesimatė. Buvau be miego dvi naktis, įlindau į mašiną pamiegoti. Su vairuotoju sutarėme: jei puls mus, smuksime pas amerikiečius. Prieš aušrą virš mūsų mašinos pradėjo zvimbti kulkos. Bandėme mašiną užvesti, bet kulkos ją buvo jau sugadinę. Griebiau ginklus ir moviau į kelią tikėdamas, kad kas nors paveš. Papuoliau į kryžminę ugnį. Ir tik pakelės griovelis mane išgelbėjo. Kryžkelėje stovėjo sudaužytas vokiečių tankas, o ant jo matėsi žuvęs kareivis, ant šio nelaimėlio rankos buvo laikrodukas – iš to supratau, kad rusų čia dar nebūta. Įlindau į krūmus ir laukiau, kas pasirodys kelyje. Po poros valandų išvydau rusų gurguoles. Dingo mano svajonės pasiekti amerikiečius. Bet nutariau vis tiek eiti amerikiečių link, nors kelio nežinojau. Išmiegojau krūmuose, o rytą pasigirdo šūviai iš visų pusių. Supratęs, kad karas baigėsi, trenkiau ginklus į krūmus. Buvo gaila skirtis su šalmu, kuris mano gyvybę išgelbėjo Bauskės laukuose. Pasiryžau naktimis žygiuoti Elbės link. Buvo jau trečia kelionės diena, kai alkanas užėjau pas

Stasys Prakapas tarnybos Kanados kariuomenėje metu

ūkininką. Vos tik man įžengusį namą, du žiaurūs kazokai su automatais griebė mane. Atėmė viską, bandė numauti batus – pavyko tik vieną nutraukti. Įtarė mane esant generolo Vlasovo kareiviu, mat, padariau klaidą rusiškai prakalbęs. Tuoj nutarė „šunį išdaviką“ sušaudyti. Išsivedė ir liepė pabėgti penkis žingsnius. Aš moviau, kiek mano jėgos nešė. Išgirdau „mat, mat“ šaukiant, vienam automatui užspringus. Ir kol kitas nusiėmė nuo pečių savąjį, man pavyko tolokai nubėgti į nakties tamsą. Bebėgdamas pajutau, kad vienos kojos kalašką kulkos nuplėšė. Miške suradau šieno kupetą ir į ją įlindau. Tačiau negalėjau užmigti, visas kūnas per naktį virpėjo. Rytą suradęs kelmą ant jo atsėdėu. Aplink jau žydėjo žibutės, gražiai čiulbėjo paukščiukai.

Savo 21-ojo gimtadienio proga gavau didžiausią dovaną – gyvybę – tikras stebuklas pabėgti nuo mirties, nors tada sėdėdamas ant kelmo buvau tikras nuskurdėlis – be pinigų, vienu batu, nuoga koja, be tapatybės dokumentų. Pasukau pas artimiausią ūkininką. Mane jis aprenė ir pavalgydino, dar ir maisto pridėjo kelionei. Išėjau į kelią ir nežinojau, į kurią pusę pasukti. Tačiau ryžausi pradėti gyvenimą iš naujo.“

II Pasaulinio karo pabaigos Stasys sulaukė prie Elbės upės – rusų zonoje. Suėmimo išvengė. Po karo S. Prakapui pavyko gauti tarnybą Vokietijos geležinkelio, nes Kaune buvo baigęs Geležinkeliečių mokyklą. Dirbo konduktoriumi. Susiklosčius palankioms aplinkybėms, pabėgo į britų zoną. Oldenburge susirado lietuvių karo pabėgėlių stovyklą, o joje susitiko ir savo gimnazičių. Stovykloje iš karto įsitraukė į lietuvišką veiklą, pradėjo mokytis. Pirmiausia baigė žurnalistų, o vėliau Seedorfe įstojo į mokytojų kursus. Pastaruosius baigęs, išvažiavo į Angliją ir dirbo tekstilės fabrikuose. Kanadoje jam ir vėl pravertė Kaune baigti mokslai ir įgyta patirtis dirbant Vokietijoje – Stasys įsidarbino Kanados geležinkelio tarnyboje.

Nukelta į 6-ą psl.

Kanados įvykių apžvalga

VYRIAUSYBĖS NAUJOS GALIOS

Kanados vyriausybė kovo 24 d. susitarė su opozicijos partijomis dėl bilijonų dolerių paramos, kuri bus skiriama patyrusiems ekonominių nuostolių dėl koronaviruso. Iš karto liberalai savo siūlomame įstatyme pridėjo ir teisę skirti lėšas be parlamento pritarimo. Po ilgų aptarimų šis įstatymo projektas atmetas. Galutiniu įstatymu bus skiriami \$82 bilijonai paramai

ir uždelstiems mokesčiams, norint padėti verslininkams ir darbininkams išsiversti koronaviruso pasekmėje. Vyriausybė galės apmokėti sveikatos priežiūros reikmes, išskylančias dėl plintančios ligos, be pritarimo iki š.m. rugsėjo 30 d. Ministeris pirmininkas Justin Trudeau patvirtino, jog vyriausybei COVID-19 krizės metu būtinas lankstumas, priimant sprendimus neatidėliojant.

MAŽINAMI ELEKTROS MOKESČIAI

Ontario provincijos vyriausybė kovo 24 d. laikinai sumažins elektros kainas šeimoms, ūkininkams ir mažesniems verslininkams, įvertinant dėl COVID-19 kilusius sunkumus. Premjeras Doug Ford pranešė, kad šešioms savaitėms bus sumažinti mokesčiai, nes, daugeliui dirbant ar dėl saugumo pasiliekančiam namuose, padidėja elektros energijos sąnaudos. Kaina bet kuriuo dienos ar savaitės laiku – 10.1 centai už kilovatvalandą. Ligšioline tvar-

ka, kainos buvo taikomos pagal dienos laiką, vakarais pigiau, dienos metu brangiau vartoti elektrą, pvz., indų plovimo, skalbimo ir džiovinimo mašinoms. Per ateinančias 45 dienas gyventojai sutaupys daugiau kaip 50% elektros išlaidų, teigė premjeras. Provincija tuo atsaisako \$162 mln. įplaukų. Ontario energetikos taryba (OEB) iki liepos 31 d. atidėjo elektros išjungimą ne-susimokėjusiems sąskaitų.

NUSTATYTA PASLAUGŲ

VEIKLOS TVARKA

Stengiantis stabdyti koronaviruso plitimą, Ontario ir Kvebeko vyriausybių potvarkiu nustatyta, kurios paslaugos būtinos ir kurios uždarnos. Įstaigos, kurių tarnautojai gali darbą atlikti iš namų, tęsia darbą. Neuždarnos esminės viešosios tvarkos palaikymo ir medicininės pagalbos paslaugos. Veikia vaistinės, maisto parduotuvės (įskaitant vadinamas “convenience” parduotuves), restoranai (tik išsinešimui arba pristatymui į namus), taip pat kitos maisto paruošimo arba pristatymo įmonės, įskaitant naminių

gyvuliukų maisto prekybą.

Veikia alkoholinių gėrimų parduotuvės, tik reikia pasitikrinti dėl darbo valandų. Skalbyklos ir valyklos, energetikos, vandens, telekomunikacijų ir šiukšlių surinkimas toliau dirba. Benamių ir smurto aukų globos įstaigos neuždarnos. Kvebeko provincijoje sustabdyta statyba, bet Ontario vyriausybė šią sritį kol kas laiko esmine. Sveikatos apsaugos, gydymo ir socialinių paslaugų tinklo įstaigos neuždarnos, tačiau akių ir dantų gydymas veikia tik būtiniais atvejais.

APDOVANOTIEJI KANADOS ORDINU

Kovo 20 d. paskelbtas Kanados ordinu (Order of Canada) apdovanojamų 120 asmenų sąrašas. Apdovanojimas skiriamas asmenims, kurie savo darbu ir pasiekimais pasižymėjo ne tik Kanadoje, bet ir plačiame pasaulyje.

Šių metų sąrašas – buvęs ministris pirmininkas Stephen Harper, ledo ritulio žvaigždė Caroline Ouellette, žurnalistas ir *Globe and Mail* laikraščio leidėjas Phillip Crawley. Tarp žymesnių – biologė Anne Dagg, paskyrusi didelę gyvenimo dalį tiriant žirafas (pravardžiuojama “Žirafų karaliene”); mokslininkė Donna Strickland

(laimėjusi Nobelio premiją 2018 m.), Noni MacDonald (dirbusi Pasaulio sveikatos organizacijoje, WHO), Cheryl Rockman-Greenberg (tyrusi retų ligų genetines priežastis); aeronautikos inžinierius Tad McGeer (dirbęs bepiločių orlaivių išvystyme).

Kultūros srityje apdovanojami aktoriai Donald Sutherland ir William Shatner; režisierius James Cameron; vienas iš *Cirque du Soleil* steigėjų Gilles Ste-Croix, inuitų meno puoselėtojas Johnny Nurraq Seotaituq ir daug kitų kanadiečių.

Parengta pagal Kanados spaudą

AUSTRALIJA

Legendų įkvėpta tapyba

Dėl COVID-19 grėsmės planuota Jasminos Cininas kūrybos paroda Kaune, M.K.Čiurlionio muziejuje, atšaukta, tikėkimės, ateityje galėsime susipažinti su šios Australijos lietuvės darbais.

Mitologinė būtybė Žvėrūna ar Medeina – protėvių miškų ir medžioklės deivė, dažnai vaizduojama kaip jauna mergina, lydimą vilkų arba pati virstanti į vilkmergę. Ji saugodavo žvėris, gindavo juos nuo medžiotojų. Pats vilkas – taip pat mitinė būtybė, jis – palydovas į anapusinį pasaulį. Senovės baltų mitologija domisi lietuvių kilmės australų menininkė Jazmina Cininas. Ją šios mitinės būtybės sužavėjo virsmu – iš žmogiško pasaulio į anapusinį.

„Nors gimiau Australijoje, mano širdis ir kraujas yra Lietuvoje. Aš visą gyvenimą gyvenau tarp dviejų kultūrų, visai kaip tos vilkmergės, gyvenančios tarp dviejų pasaulių“, – pasakoja menininkė.

Jasmina savo būsimai planuotai parodai buvo atrinkusi įdomių darbų. Tai ne tik senuoju grafikos būdu – lino raiziniu atlikti paveikslai, bet ir knygos. Čia taip pat svarbus virsmas. Knygose, kurioms naudojamos senos enciklopedijos, panaudoti vokai, sąskaitos ar neseniai atrastos lietuviško pieno dėžutės. Įdomu tai, kad Jazmina ne tik kuria, bet ir dainuoja Melburno folkloro grupėje „Pamesta klumpė“, kurioje sutiko ir savo vyrą. Pasak jo, jis ne iš karto sužinojo apie savo būsimos žmonos giminybę su Mikalojumi Konstantinu Čiurlioniu. Ji yra Čiurlionio brolio – Stasio provaikaitė.

Inf.

Jasmina Cininas; kitose nuotraukose – Jasminos tapybos ir grafikos paveikslai

JAV

Minėjimo dalyviai prie paminklo S.J. Harris Arlingtono kapinėse

Vašingtone pagerbtas už Lietuvos laisvę žuvusio Samuel J. Harris atminimas

Lietuvos ambasada Vašingtone kartu su Lietuvos šaulių sąjunga išeivijoje šalia JAV sostinės esančiose Arlingtono kapinėse surengė JAV kariuomenės vyresniojo leitenanto, Lietuvos kariuomenės savanorio, žuvusio už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, Samuel J. Harris (1896-1920) pagerbimo iškilnę, pažymint šimtąsias jo žūties metines.

JAV kariuomenės vyresniojo leitenanto atminimą Arlingtono kapinėse pagerbė Lietuvos gynybos atašė plk. Alvydas Šiuparis, buvęs Lietuvos kariuomenės vadas gen. mjr. Jonas Kronkaitis, Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje šauliai atvykę iš Čikagos bei Vašingtone ir jo apylinkėse gyvenantys lietuvių, latvių ir estų bendruomenės nariai.

Jungtinių Valstijų Kongreso narys Don Bacon iš Nebraskos valstijos parengė ir užregistravo specialų JAV Kongreso dokumentą, kuriuo pagerbiamas Samuel J. Harris atminimas.

Samuel J. Harris po mirties yra apdovanotas Vyties kryžiaus ordinu. Amerikos lietuviai 1922 m. liepos 20 d. Arlingtono karių kapinėse jam pastatė marmurinį paminklą su įrašu: „Erected by the Lithuanians and sons and daughters of Lithuanians in America.“ Samuel J. Harris žuvo susišaudymo metu 1920 m. vasario 24 d. Kaune, Aleksote.

LR ambasados JAV inf. ir ntrs.

KREDITO KOOPERATYVAS LTD

www.talka.ca 830 Main St. E, Hamilton, ON L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 Fax 905 544-7126

SĄSKAITOS	PASKOLOS
Taupomoji sąskaita 0.25%	Asmeninės nuo 3.60%
Čekių sąskaita iki 0.25%	Nekiln. turto 1 metų 3.20%
	Nekiln. turto 5 metų 3.25%
INDĖLIAI	TFSA, RRSP ir RRIF
90 dienų indėliai 1.00%	Kintančios 0.50%
180 dienų indėliai 1.00%	1 m. term. indėliai 2.25%
1 m. term. indėliai 2.25%	2 m. term. indėliai 2.30%
2 m. term. indėliai 2.30%	3 m. term. indėliai 2.50%
3 m. term. indėliai 2.50%	4 m. term. indėliai 2.55%
4 m. term. indėliai 2.55%	5 m. term. indėliai 2.65%
5 m. term. indėliai 2.65%	

AKTYVAI VIRŠ 160 MILIJONŲ DOLERIŲ

2019 metais nariams IŠMOKĖJOME

Papildomų palūkanų taupytojams **12%** Įskaitant TFSA, RRSP ir RRIF

Nuolaidų skolininkams **6%**

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai
- Narių santaupos apdraustos DICO iki \$250,000.00 sumos draudimu

DARBO VALANDOS

Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Trečiądieniais - 9 v.r. - 1 v.p.p.,
Penktadieniais - 9 v.r. - 7 v.v.
Šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.

Pagerbimo iškilnių dalyviai

Gyvenimo vingiuose

Atkelta iš 5-o psl.

Čia išdirbo 36 metus – iki išėjo į pensiją. Gyvendamas Kanadoje S. Prakapas aktyviai dalyvavo lietuvių visuomeninėje veikloje, 26 m. redagavo ir leido pranciškonų knygą – kalendorius. Be to, išleido savo karo prisiminimų knygutę *Nuo Leningrado iki Kuršo*, buvo laikraščių ir žurnalų *Tėviškės žiburiai*, *Draugas*, *Pasaulio Lietuvis*, *Lietuvos aidas*, *Karys*, *Kardas* redakcijų bendradarbis, ėjo Kanados lietuvių žurnalistų sąjungos pirmininko pareigas.

Po tarnybos Kanados kariuomenėje Stasys vedė lietuvaitę Bronę, kilusią iš lietuviškojo Punsko krašto Lenkijoje. Šiuo metu abu gyvena Toronto mieste, Ontario provincijoje. Kartu užaugino dukrą (biologijos mokslų daktarę) ir sūnų (bankininkas).

(Visą tekstą galite skaityti žurnale *Karys*, 2019, nr. 7)

Pažintis su jaunujų klaipėdiečių teatru

Klaipėdos jaunimo teatro spektaklis „Graži ir ta galinga“ Toronto Lietuvių Namų scenoje

Kovo pradžioje, kol dar koronavirusas COVID-19 nebuvo sustabdęs mūsų įprastinio gyvenimo ir ryšių, neuždarė namuose, turėjome progos susipažinti su labai jaunatviška aktorių grupe ir jos darbais. Kovo 6-7 dienomis Klaipėdos jaunimo teatro aktorių grupė Toronto lietuvių Maironio mokyklos moksleiviams ir jų tėveliams bei Anapilio sodyboje suvaidino kelioms skaitytojų kartoms gerai žinomą J.Marcinkevičiaus pjesę “Grybų karas”. Be įprastinių dekoracijų, tik išraiškingos vaidybos dėka klaipėdietės sukūrė gyvą spektaklį, skatinantį žiūrovų vaizduotę. Suaugusius žiūrovus klaipėdiečių aktorių grupė kovo 6-ąją dieną pakvietė į muzikinį spektaklį “Graži ir ta galinga” Toronto Lietuvių Namuose. Neilgas spektaklis nuobodžiauti neleido – merginos scenoje

Scena iš spektaklio   Ntrs. A.Minkevičienės

pasikeisdamos grojo, dainavo, mažais etiudais sukurdamos scenoje mums gerai žinomų Lietuvos moterų paveikslus.

“Graži ir ta galinga” – penkių Klaipėdos Jaunimo teatro aktorių spektaklis-koncertas. Scenoje aktorės Asta Zacharovaitė, Vaiva Kvedaravičiūtė, Rugilė Latvėnaitė, Ieva Pakštytė ir Marija Žemaitytė pasakoja apie Lietuvos istorijoje vietą išsikovojusias moteris: Barbora Radvilaitė, Boną Sforzą, Dalią Grybauskaitę, Žemaitę, Feliciją Bortkevičienę. Koncerte aktorės kartu su dramaturgijos asistente Kristina Steiblyte pristato moteris, kūrusias Lietuvos istoriją. Tačiau svarbiausia, kūrėjų manymu, buvo atrasti ryšį tarp moterų, gyvenusių prieš kelis šimtmečius ir modernios lietuvių.

Vos pasirodęs Klaipėdos jaunimo teatro aktorių ir grupės „Graži ir ta galinga“ įrašas su žemaitiškai sudainuota daina apie Žemaitę žaibiškai išpopuliarėjo internete – jis peržiūrėtas per 200 tūkst. kartų. Žmonės labiausiai stebino tai, kad merginos žemaitiškai dainuoja apie Žemaitę ir tai daro smagiai.

Kaip atsirado ši Lietuvos įžymiosioms mote-

rims skirta muzikinė programa? Baigusios studijas merginos sugalvojo, kad nori muzikuoti, kurti ir tai daryti be režisieriaus. Iš pradžių savo kūrybą rodė baruose, o vėliau, kai buvo švenčiamas Lietuvos 100-metis, aktorėms kilo mintis sukurti rimtesnį spektaklį apie žinomiausias Lietuvos moteris. „Tuo metu neturėjome teatre, ką veikti, nieko naujo nekūrėme. Susibūrėme ir pradėjome daryti tai, ką visą laiką norėjome daryti – muzikuoti. Natūraliai supratome, kad esame moteriškas kolektyvas, kalbantis moteriškomis temomis. Juolab, kad panašaus pobūdžio kolektyvų Lietuvoje nelabai yra – merginų grupių, kurios būtų ne popscenos karalienės, o bandytų daryti kažką šiek tiek kitaip“, – kalba ji. „Graži ir ta galinga“ imasi klausimų, svarbių ir šiandien: lyčių lygybės, moterų teisių, kūrybos ir asmeninės saviraiškos laisvės. “Kai ėmėmės temos, nenorėjome daryti rimto spektaklio, papasakoti, kokios mūsų didmoterės buvo nuostabios ir kaip visi jas pamiršo. Norėjosi pasigilinti į istorijos užkaborius, paieškoti negirdėtų istorijų apie moteris, kurias visi žinome. Apie tą pačią Žemaitę, kurią žinome kaip močiutę su skarele ant lito, niekas mums nepasakojo: kokia ji buvo moteris, įsimylėjusi vėlyvame

Įspūdinga spektaklio pabaiga

amžiuje, kovojusi už moterų teises ir dariusi crazy dalykus“, – prisimena spektaklio kūrėjos. Savo pasakojimą apie pasirinktas moteris, išsakytą energinga roko muzika ir dainomis, jos labai gražiai papildė dabar dar gyvenančios senos močiutės prisiminimai bei apmąstymai apie savo gyvenimą.

Muzika galima papasakoti apie daug ką, ir klaipėdietėms pavyko sukurti energingą spalvų, muzikos reginį scenoje. Gaila, kad kartais dėl ne visai gerai suderinto garso nebuvo galima suprasti kai kurių dainų teksto, teko tik spėlioti apie ką dainuojama. Bet liko pasigėrėjimas aktorių muzikalumu, artistišku ir užkrečiančia kūrybine energija. Tai geriausias pažadas, kad ši grupė, suradusi savo originalią muzikinę ir sceninę raišką, ateityje mus nudžiugins naujais kūriniais.

Dovilė Jankauskaitė

PRISIKĖLIMO KREDITO UNIJA

Mūsų tikslas ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Tel. 416-532-3400   www.rpcul.com

GIC INDĖLIAI (Pelno padalinimas netaikomas)	SĄSKAITOS
1 metų "cashable" 1.20%	Taupomoji sąskaita 0.25%
1 metų 1.80%	Čekių sąskaita - iki \$9,999.99 0.00%
2 metų 1.95%	Amerikos dol. sąsk. 0.10%
3 metų 2.00%	Amerikos dol. GIC 1 metų term. ind. 0.40%
4 metų 2.10%	
5 metų 2.20%	

RRSP, RRIF pensijų fondai

TFSA neapmokestinama taupomoji sąskaita

TFSA atviras, kintantis	0.50%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	0.50%
1 metų	1.80%
2 metų	1.95%
3 metų	2.00%
4 metų	2.10%
5 metų	2.20%

SUTEIKIAME

- CMHC APDRAUSTAS nekilnojamojo turto paskolas
- KOMERCINES nekilnojamojo turto paskolas

SUTEIKIAME

Studentų paskolas nuo	3.45%
Asmeninės paskolas nuo	6.10%
Sutarties paskolas nuo	7.60%

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLAS

Su nekeitinčiu nuosimčiu

1 metų	3.50%
2 metų	3.60%
3 metų	3.70%
4 metų	3.80%
5 metų	3.90%

Uždaras su kintančiu nuosimčiu

3.20%

Atviras su kintančiu nuosimčiu 1, 2, 3 metų

3.70%

Ribotą kreditą su nekilnojamojo turto užstatu

4.10%

NAUJOS DARBO VALANDOS

PAGRINDINIS SKYRIUS – 3 Resurrection Rd.

Pirmadienį-penktadienį - 10:00 v.r. - 3:00 v.v.
Šeštadienį, sekmadienį - UŽDARYTA

Nuo 2020 m. kovo 30 d., skyriuje vienu metu bus aptarnaujami tik trys nariai, likusiuosius prašome eilės tvarka palaukti lauke. Dėl patarnavimų reikalaujančių daugiau laiko prašome pranešti iš anksto, užsiregistruojant tel. 416-532-3400.

ANAPILIO SKYRIUS – 2185 Stavebank Rd.

Uždarytas iki tolimesnio pranešimo

NARIŲ APTARNAVIMAS TELEFONU

Mokesčių apmokėjimas, investicijų ir nekilnojamojo turto paskolų atnaujinimas, internetinės bankininkystės palaikymas tel. 416-532-3400 arba 1-877-525-7285.

Pirm. - penkt. 9 v.r. - 5 v.v., šešt. 9 v.r. - 1 v.p.p.

PRISIKĖLIMO KREDITO UNIJOS NARIŲ METINIS SUSIRINKIMAS

Dėl nepaprastosios padėties, susijusios su COVID-19 pandemija paskelbimo Ontarijo provincijoje, **RCU kredito unijos metinis susirinkimasis atidedamas iki tolimesnio pranešimo**

Waterside DENTAL

Dr. Gintarė Sungailienė

1252 Hurontario St.
Mississauga, L5G 3H3

Patogus ir nemokamas mašinų pastatymas

www.watersidedental.ca   Tel. 905-271-7171

Tolimosios Havajų salos

Waipi'o slėnio vaizdai

Gediminas KURPIS

Tikrai toli – kažkur viduryje Ramiojo vandenyno, apie 4000 km nuo arčiausio žemyno, prieš milijonus metų išaugo virtinė didesnių ir mažesnių salų. Tai užgesę ugnikalniai, išstumti iš vandens gelmių. Ilgainiui jose atsirado augmenija, iš Polinezijos salų atklydo pirmieji gyventojai. Juos sekė japonai ir kiniečiai dirbti su cukranendrėmis, vėliau ir europiečiai, pirmiausia portugalų kaubojai (*paniolos*), prižiūrėti jaučių ūkių. Šiuo metu Havajai žymūs savo *macademia* riešutais ir *Kona* kava.

Pirmoji pažintis su Havajais ir didžioji staigmena

Prisipažinsiu – apie kelionę į Havajus negalvojau, ir ten atsiradau labai atsitiktinai. Kai dirbau Toronte, viena lėktuvų skrydžių bendrovė paskelbė konkursą: jei suskraidysi į Otavą ar Montrealį x kartų per y mėnesių (dabar jau nebeatsimenu tikslių sąlygų), gausi *dykai* bilietą į Havajus. Iš pradžių nekreipiau dėmesio į šį pasiūlymą, bet netrukus patekau į studijų grupę, kurios visi kiti nariai dirbo Otavoje. Prasidėjo mano dažni skrydžiai į Otavą, ir užsidirbau tą bilietą.

1990 metų pradžioje paėmiau trejeto savaičių atostogas ir išskridau į Honolulu, O’ahu (vėliau paaiškinsiu kabliuko reikšmę) saloje. Mano viešbutis buvo Waikiki priemiestyje prie pat vandenyno, todėl pirmą savaitę mėgavausi tik puikiu paplūdimiu, šilta (bet nedeginančia) saulute ir nauja įdomia aplinka, maistu, draugiškais žmonėmis.

Vėliau pradėjau domėtis istorinėmis vietomis. Pirmiausiai apžiūrėjau Pearl Harbor muziejų. Šiame natūraliame uoste senovėje augindavo aistros (oysters) ir iš jų rinkdavo perlus. Vėliau (XIX š. pabaigoje) JAV išsinuomavo uostą ir įsteigė karo laivyno bazę (Havajai tik 1959 m. tapo 50-ta JAV valstija). Muziejuje visi rodiniai iš 1941 m. gruodžio

7 d. įvykusio japonų užpuolimo, kuriuo JAV buvo įtraukta į II Pasaulinį karą. Puolimo metu uoste buvo paskandinta daug JAV karo laivų su visomis įgulomis, todėl virš didžiausio paskendusio karo laivo „Arizona“ buvo pastatytas jiems atminti paminklas. Paminklą iš muziejaus galima pasiekti tik laivyno laiveliu, gavus eilės bilietėlį. Didingame baltame paminkle surašytos visų žuvusiųjų pavardės, po vandeniu matosi nuskendusio laivo kaminai. Mane šiek tiek nustebino pamačius, kad visos nuorodos muziejuje parašytos tik anglų ir japonų kalbomis, lyg laukiant japonų sugrįžimo.

Vėliau aplankiau JAV karių kapus užgesusio Punchbowl ugnikalnio krateryje, kur buvo laidojami žuvusieji II Pasaulinio, Korėjos ir Vietnamo karuose. Didinga statula kapų viduryje, bet antkapiai – tik mažos akmeninės plokštelės su žuvusiojo vardu ir gyvenamąja vieta. Beieškodamas lietuviškų pavardžių, suradau kapą sūnaus vienos buvusios bendradarbės Brocktono, MA, avalynės fabrikėlyje, apie kurio žuvmą ji man papasakojo per vieną pietų pertrauką.

Aplankiau ir havajietiškas įžymybes: *Iolani Palace* (vienintelę karališką rezidenciją JAV teritorijoje), keletą muziejų. Apžiūrėjau Havajų pirmojo karaliaus Kamehameha ir paskutiniosios karalienės Lili’uokalani statulas, susipažinau su jų istorijomis. Gerą pusdienį praleidau prie užgesusio ugnikalnio Diamond Head, bežiūrėdamas havajiečių *hula* šokių ir besiklausydamas jų dainų bei muzikos.

Porą savaičių pragyvenęs be žinių apie pasaulio įvykius, sekmadienį, kovo 11, išsiruošiau paieškoti geros vietos papusryčiauti ir pasiskaityti vietinės spaudos. Nusipirkau *Honolulu Star-Bulletin* ir, žvilgtelrėjęs į pirmą puslapį, vos neatsisėdau: didžiulė antraštė *“Lietuva pasiskelbė nepriklausoma“*. Perskaičiau visą straipsnį, nustebęs, kad ši naujiena

taip skubiai atkeliavo į kitą pasaulio kraštą (tarp Vilniaus ir Honolulu 12 valandų skirtumas). Skrisdamas namo galvojau ir apie savo pirmąjį malonų apsilankymą Havajuose, ir pradėjau planuoti kelionę į jau (tada dar sunku buvo patikėti!) laisvą Lietuvą.

Vėl grįžau keliskart į Havajus

Po kelerių metų vėl buvo progų apsilankyti Havajuose: ten didžiojoje Hawai’i saloje gyveno ir dirbo sūnus. Pakvietė atvykti atostogų. Pasirinkau žiemos metą, kai Kanadoje šalta, o ten

Saloje gausu išpūdingų krioklių

(jau žinojau) per visus metus vidutinė mėnesio temperatūra būna +23 - +26 laipsnių Celsijaus. Visą mėnesį galėjau žaisti su vaikaičiais ir apžiūrėti salą. Sužinojau, kad ne tik klimatas būna visad malonus, bet ir tai, kad daugiau lyja rytinėje salos dalyje – ten žaliuoja augmenija, o saulėta būna vakarinė dalis. Gyvenau Waimea kaimelyje, kuris buvo

saulėtoje dalyje. Netoli namo krūme lizdą turėjo laukinių kalakutų šeima, kieme augo apelsinmedžiai ir bananų medelis. Havajuose nėra nei nuodingų gyvių (kaip gyvačių ar skorpionų), nei nuodingų augalų (kaip „poison ivy“), paplūdimiuose vanduo būna gana šiltas, nebent nusistumi toliau nuo kranto į bangas. Mane sužavėjo visur pakeleose augančios ryškiaspalvės gėlės, kažkada atvežtos iš Brazilijos, kurias vadina „bo-ugainvillea“. Lietuviško jų pavadinimo nežinau, bet tų geltonų, oranžinių, raudonų, mėlynų, violetinių žiedų niekad nepamiršiu.

Sužinojau ir minusų: pragyvenimas šiek tiek brangesnis negu JAV žemyne, nes daug ką reikia atvežti iš ten, net ir duoną, nes vietiniai neaugina javų ir nemoka kepti skanios duonos. Natūralios Kalėdų eglutės kainuoja pasakiškai brangiai, nes jos Havajuose neauga. Bet atostogauti Havajuose yra ypač malonu, saulė šildo *dykai*...

Hawai’i saloje yra du labai aukšti ugnikalniai. Vienas užgesęs, tai Mauna Kea, ant kurio yra įrengta bene didžiausia JAV astronominė observatorija. Kitas, Mauna Loa, per 4 km aukščio, kurio viršūnė nėra smaili, bet ploščia ir pailga (maždaug 3 x 10 km) ir ant jos yra keli krateriai. Vieni yra jau seniai užgesę, neaktyvūs, leidžiama net vaikščioti ant sukietėjusios lavos, bet pietinis yra aktyvus, ir iš jo kas keli metai vis išsiveržia karšta lava, kuri nuteka į vandenyną, sustingsta ir taip padidina salos plotą. Padavimas sako, kad čia gyvena ugnikalnių deivė Pele, kuri kartais sumano „pasikarščiuoti“.

Netoli Waimea kaimelio yra gilus (1 km) Waipi’o slėnis stačiais kraštais. Istorinė vieta, nes tai pirmojo karaliaus Kamehameha, suvienijusio Havajų salyną, gimtinė. Tai įdomi vieta, nes kelias žemyn į slėnio dugną yra labai status ir juo važiuoti leidžia tik visais keturiais ratais varomus automobilius. Aš juo ėjau pėsčias. Pirmą sykį su maždaug dvidešimčia pailsėjimų (turėjau ilsėtis net ir žemyn lipdamas), bet vėliau rezultatas buvo geresnis. Trečią kartą ilsėjausi tik 3 kartus. Nusileidus į slėnį – vaizdas pasakiškas. Didžiojoje saloje galima patirti 12 iš 13 pasaulio klimato zonų, nuo tropinės girios netoli Hilo (važiuojant ja, žydintys medžiai tave supa ne tik iš šonų ir iš viršaus, bet nukritę žiedai puošia ir patį kelią) iki retsykiais „pabarstyto“ sniego ant Mauna Kea viršūnės. Nėra tik amžinojo įšalo (permafrost).

Nukelta į 9-ą psl.

Nužydėjus banano žiedui, auga vaisių kekės

Waipi‘o slėnis prie vandenyno

Tolimosios Havajų salos

Atkelta iš 8-o psl.

Havajiečiai turi savo kalbą

Havajiečiai, kaip ir mes, lietuviai, savos rašomosios kalbos ilgai neturėjo, kol XIX š. pradžioje atvykę misionieriai ją išnagrinėjo ir paruošė kalbos rašto taisykles. Iki tol jie savo tautosaką, dainas, padavimus perduodavo žodžiu iš kartos į kartą. Įdomu, kad šiai kalbai užteko penkių balsių (a, e, i, o, u) ir septynių priebalsių (h, k, l, m, n, p, w) ir jos tariaisi kaip ir lietuvių kalboje, išskyrus w, kuri tariama kaip lietuviška v arba kaip angliškoji w. Taip pat havajiečių kalba naudoja ženkliuką ` (trumpas stabtelėjimas, vadinamas *okina*) ir ženkliuką – virš balsės (*kahako*, nurodo, kad ant šios balsės krinta kirtis). Taigi, kada matote žodį, „Hawai‘i“, reiškia, kad šis žodis parašytas havajiečių kalba. Iš kitų įdomesnių taisyklių: balsės gali būti po dvi ar net tris, bet priebalsės visad būna pavienės; veiksmažodžiai neasmenuojami ir žodžio „būti“ nėra. Žodžių tvarka sakinyje labai svarbi, nes sukeitus žodžius vietomis pasikeičia visa mintis.

Šiuo metu havajietiška kalbančių savo namuose yra gana mažai, bet mokyklose su šia kalba visi mokiniai būna supažindinami. Be to, vietovardžiai yra havajietiški, kaip salos O‘ahu (susirinkimo vieta), Hawai‘i (dievų buveinė) arba miestai Honolulu (ramus uostas), Waikiki (trykštantis vanduo), vaikams duodami havajietiški vardai, kaip Leilani, Kalani, Malia, Lilo, Alana, Luana; žmonių susibūrimuose kartais girdisi aloha (labas, sudiev), mahalo (ačiū). Kai kurie žodžiai yra trumpučiai -- a‘a (lavos uola), i‘a (žuvis), wa‘a (baidarė), ihu (nosis), kai kurie ilgi – kaikuahine (sesuo), wikiwiki (greitai). Įdomumo dėlei pridėdu skaičius nuo 1 iki 10: ekahi (1), elua (2), ekolu (3), eha(4), elima (5), eono(6), ehiku (7), ewalu (8), eiwa (9), umi (10). Taip pat jie jau turi nuosavą žodį kompiuteriui

Havajų pirmojo karaliaus Kamehameha statula

– lolouila, tuo tarpu mes teturime sulietuvintą skolinį iš anglų kalbos. Tarp kitko, pirmąją havajų kalbos pamoką man „atskaitė“ vaikaičiai.

Nors Hawai‘i sala turi du tarptautinius oro uostus, Hilo rytuose ir Kailua-Kona vakaruose, iš Kanados tenka skristi pirmiausiai į Honolulu oro uostą O‘ahu saloje ir persėsti į vietinės *Aloha* bendrovės lėktuvą. Turizmas daugiausiai klesti trejose salose: O‘ahu, Maui ir Hawai‘i, kur yra daug gerų valgyklų ir viešbučių, balto ir juodo smėlio paplūdimių bei didelių bangų banglenčių sporto mėgėjams. Hawai‘i saloje populiariausias pasilinksminimas būna metinis mėgėjų magikų pasirodymas. Jie parodo tikrai įdomių magiškų pokštų. O vakarinėje salos dalyje žiemos mėnesiais galima stebėti neršiančių banginių grakščius šuolius iš vandens.

Juodo smėlio paplūdimys

AR TAUPOTE KELIONĖMS?

PUIKŲS NUOŠIMČIAI BE JOKIŲ MOKESČIŲ KASDIENINĖS PALŪKANOS TAUPOMOJI SĄSKAITA

\$ Canadian	1.50%
\$ U.S.	0.75%
€ Euro	0.10%

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA
Palankūs nušimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis pataravimas.
2975 Bloor W | 416-207-9239 | Pirm-treč 9-330 | Ketv-penk 9-8 | Šešt 9-1
1573 Bloor W | 416-532-1149 | Pirm-treč 9-330 | Ketv 9-6 | Penk 9-330 | Šešt uždaryta

PACE LAW FIRM
THE LEGAL EXPERTS

ADVOKATAS

Algis S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

- Ieškiniai dėl žalos, atsirandančios ryšium su kūno sužalojimu
- Imigracija į Kanadą
- Testamentai ir įgaliojimai
- Palikimų administravimas
- Nekilnojamo turto sandoriai
- Konsultacijos Lietuvos respublikos įstatymų klausimais

NAUJAS ADRESAS   300 The East Mall, 5th Floor, Toronto, ON M9B 6B7
Tel. 416 236-3060 • Fax 416 236-1809

Tinklapis www.pacelawfirm.com   El. paštas alpace@pacelawfirm.com

TEIRAUKITĖS PAS MUS!
affiliated

RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI
Affiliated Insurance Management Inc.

- visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
- konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
- dėmesingas pataravimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 • 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca • rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., Suite A, Oakville, ON L6J 1J6

Naujienos apie Lietuvą ir lietuvius, lietuviškų organizacijų skelbimai mūsų tinklalapyje
www.tevzib.com

Nuoširdžiai užjaučiame Lietuvos Namų valdybos narį ROMĄ PUTERĮ ir artimuosius dėl marmytės a.a.Anelės Puterienės mirties.

Toronto Lietuvių Namų valdyba

Maldos ir gražūs prisiminimai tepaguodžia mus, atsimenant iškeliavusią į amžinybę a.a. REGINĄ STAŠKEVIČIŪTĘ-PIEČAITIENĘ. Nuoširdžiausia užuojauta visiems jos netekusiems artimiesiems.

Genovaitė Kudžmienė

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE, ETOBICOKE ir MISSISSAUGOJE

OVER A CENTURY OF SERVICE

1874

ANDŽELA BIONDI
SALES REPRESENTATIVE
Right At Home Realty Inc.

Galiu jums padėti lengvai parduoti ar pirkti nekilnojamąjį turtą

Patarimai senjorams ir naujai atvykusiems

Jeigu turite klausimų arba jums yra sunku padaryti sprendimą, prašau skambinti tiesioginiu numeriu:

416-825-9519

arba el. paštu abiondi66@gmail.com

Sutton

Sutton West Realty Inc.
300-5415 Dundas St. W
Toronto, ON M9B 1B5

LINA TAYLOR
Sales Representative

Jei galvojate pirkti ar parduoti namą ar butą, skambinkite ir aš mielai jums padėsiu

Tel. 416-574-4717 (nešiojamas)
416-236-6000 (staigos)

Lina-Taylor@hotmail.com
www.suttonwestrealty.com

SPAUDOS PASAULYJE

Vorutos laikraštis tapo žurnalu

Baigiantis kovui, skaitytojus pasiekė nekantriai laukta *Voruta*, tik šįsyk ji kitokia. Trisdešimt metų nuo 1989 m. spalio 24 d. leistas Lietuvos istorijos laikraštis *Voruta* virto devyniasdešimt šešių puslapių žurnalu, kuris skaitytojus džiugins kartą per tris mėnesius, keturis kartus per metus. Žurnalo vyriausias redaktorius – Juozas Vercinkevičius. Lietuvos paštuose priimama žurnalo *Voruta* prenumerata 2020 metams, jis bus platinamas ir kioskuose.

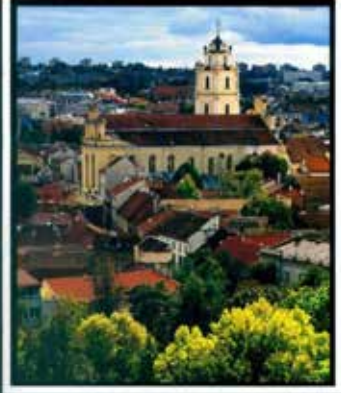
AUKA TŽ

- A.a. Kazio Žilvyčio, ilgamečio *Tėviškės žiburių* skaitytojo ir prenumeratoriaus atminimui, užjausdama a.a.Kazio žmoną Aliną ir artimuosius, Aldona Falikauskienė *Tėviškės žiburiams* auksą \$30.

Nuoširdžiai dėkojame už paramą lietuviškai spaudai

Prenumeratos kaina (indeksas 0135) 1 ketvirčiui 3 eurai. Žurnalą galima užsisakyti ir internetu – tinklalapyje <https://www.prenumeruok.lt/>.

Voruta Nr. 1 (867)

Pirmojo Vorutos žurnalo viršelės

Pavasario maudynės

Ntr. K.Poškaus

Naujovės mūsų patogumui

Kasmet vykstanti didžiausia pasaulyje technologijų paroda „CES“ – tarsi naujas žvilgsnis į ateitį. Naujovės tobulinančios bendrovės pristato vis pažangesnius išradimus ir rodo, kaip bus gyvenama ateityje. Didelį dėmesį dirbtiniam intelektui (AI) skirianti bendrovė „Samsung“ šiemet Las Vegase vėl pristatė „C-Lab“ naujovių dirbtuvėse sukurtus projektus.

„SelfieType“ – spausdinimas tarsi ore

Ar įsivaizduojate klaviatūrą, veikiančią kameros pagalba? „Selfie Type“ virtuali klaviatūra veiks būtent tokiu principu. „C-Lab“ dirbtuvėse sukurta naujovė bus prieinama išmaniuosiuose, planšetiniuose ir nešiojamuose kompiuteriuose, įjungus priekinę įrenginio kamerą. Naudojantis šia klaviatūra nereikės jokios papildomos aparatinės ir jungčių. Naujos kartos klaviatūra į įrenginį bus įdiegiama tiesiog, kaip papildoma

programa. Prietaisą pastačius ir priekinę kamerą nukreipus į rankas, programą palaikantis dirbtinis intelektas analizuos pirštų judesius nukreiptus į foto objektyvą ir tekstą spausdins ekrane. Nematyta technologija dar labiau palengvins darbą išmaniuoju ir leis greitai spausdinti net ilgiausius tekstus.

„Becon“ – greita plaukų priežiūra

Vyraujant greitam gyvenimo tempui, daugeliui įtampa – kasdienis gyvenimo palydovas. Į visus išorės poveikius organizmas reaguoja skirtingais signalais, vienas jų – plaukų slinkimas, nuo kurio daugelis nežino, kaip veiksmingai gelbėtis. „Becon“ – lengvą plaukų priežiūrą užtikrinantis rankinis įrenginys, kuriam padedant pačiam vartotojui galima kasdien atlikti plaukų ir galvos odos analizę. Toks prietaisas gali tapti puikiu patarėju, kokios sudėties šampūną rinktis ar kiek kartų patariama plauti plaukus.

„SunnySide“ – orų prognozė pagal užsakymą

Jau pradėjote svajoti apie vasarą ir rytus, kai prabundate ne su žadintuvu, o su saulės spinduliu? Technologijos pažengė tiek, kad saulėta diena galima mėgautis, nepaisant esančio

oro lauke. Lango formos apšvietimo įtaisas „SunnySide“ skleidžia dirbtinę saulės šviesą, kuri suteikia vartotojams galimybę mėgautis saulės spinduliais bet kuriuo metu. Ant sienos kaip rėmas tvirtinamas prietaisas, atkartodamas visą realios saulės spindulių spektrą keičiasi kas valandą, sudarydamas saulėtos dienos įspūdį. Negana to, „SunnySide“ nėra vien tik vaizdinė apgaulė, prietaisas padeda pasisavinti vitaminą D ir nesijaudinti dėl odos senėjimo nuo kenksmingų saulės spindulių.

„Hyler“ – žymėjimas be pėdsakų

Daug metų telefonų „Galaxy Note“ seriją kurianti bendrovė žino, kaip tobulinti išmaniuosius rašiklius „S Pen“. Tačiau šįkart „CES 2020“ parodoje technologijų gamintoja pristatė naujos kartos rašiklį – žymiklį, sąveikaujantį ne tik su įrenginiu, bet ir su popieriaus lapu. Pristatyta „Hyler“ išmani paryškinimo priemonė geba skaitmenizuoti tekstus iš popieriaus į mobiliuosius įrenginius. Braukyti knygų puslapių ar dokumentų ne tik nesinori, bet dažniausiai ir negalima, ypač jei šaltinis yra pasiskolintas. „Hyler“ žymiklis ant popieriaus nepalieka jokio pėdsako, o pabraukta informacija tiesiog išsaugoma „Hyler“ programėlėje, kurią bet kada galima peržiūrėti savo įrenginiuose. Tokia naujovė ypač paspartins mokslinių darbų rašymą, kai reikia cituoti dideles teksto dalis.

„piBo“ – naujas šeimos narys

Svarstydami įsigyti augintinį, daugelis dažniausiai dvejoja dėl užgriusiančių naujų atsakomybių ir priežiūros. Jei namie norisi daugiau šurmulio ir meilės draugo, bet turėti augintinį šiuo metu galimybių nėra, naujovių kūrėjai sugalvojo išeitį. „C-Lab“ naujovių dirbtuvių padėtas vystyti bendrovės „Circulus“ startuolis gimė humanoidiniu robotu „piBo“. Vidutinio augintinio dydžio robotukas reaguoja į vartotojo veido išraiškas ir balso komandas bei pagal tai pateikia atsakymus, reaguoja į šeiminingą kalbėdamas, įjungdamas muziką ar sušokdamas šoki. Vartotojai savo robotą gali nuolat papildyti naujomis funkcijomis, atsisiųsdami jas iš oficialios svetainės. „piBo“ gali tapti ne tik smagia pramoga, praskaidrinančia dieną, bet ir kasdieniu pagalbininku: priminti jūsų dienos darbus, jus nufotografuoti, pranešti orų prognozę ar įrašinėti jūsų virtualų dienoraštį. **Inf.**

DĖKOJAME

Nuoširdžiai dėkojame ilgametei mūsų laikraščio skaitytojai A.Kašiubaitei (Kudirkos Naujamiestis, Lietuva) už atsiųstus lietuviškus kalendorius ir kitus suvenyrus.

TŽ redakcija

Atidėtos Tokijo olimpinės žaidynės

Sprendimas dėl Tokijo olimpiinių žaidynių nukėlimo priimtas. Tai atskleidė Japonijos ministeris pirmininkas Shinzo Abe. Japonijos premjeras pasiūlė T. Bachui žaidynes atidėti metams. Didžiausias pasaulio sporto renginys, turėjęs vykti liepos 24 – rugpjūčio 9 dienomis, dėl koronaviruso pandemijos nukeltas į 2021 metus. Automatiškai metams nukeliamos ir iškart po olimpiinių vykstančios paralimpinės žaidynės. Anksčiau buvo pranešta, kad Tarptautinis olimpinis komitetas (IOC) šių žaidynių likimą turėtų nuspręsti per keturias savaites, tačiau visiškai žaidynių atidėjimas nebus svarstomas. Tačiau pasaulio sporto bendruomenė ragino IOC sprendimą priimti kuo greičiau, pasisakė įvairios kitų šalių organizacijos, garsūs sportininkai. Nepaisant to, dar praėjusią savaitę IOC prezidentas Thomas Bach ragino sportininkus rengtis žaidynėms 2020-aisiais. Galutinai svarstyklės į atidėjimo pusę pasuko Kanada ir Australija, pirmadienį oficialiai paskelbusios, kad nesiųs savo atletų į Tokijo žaidynes, jeigu jos vyks planuojamu laiku.

Iki šiol per daugiau nei šimtą metų truncančią olimpiinių žaidynių istoriją nė vienerios žaidynės nebuvo atidėtos. Sprendimą padiktavo neeilinė padėtis, kurioje atsidūrė pasaulis, kovo-

jantis su ypač pavojingu virusu COVID-19. Kova vyksta dėl kertinių vertybių – žmonių sveikatos ir gyvybių. Prioritetas yra apsaugoti žaidynių dalyvius: sportininkus, žiūrovus, savanorius, žiniasklaidos atstovus.

1916 m. žaidynės neįvyko dėl Pirmojo pasaulinio, 1940 ir 1944 m. žiemos ir vasaros žaidynės – dėl Antrojo pasaulinio karo.

1980 m. žaidynės Maskvoje dėl pasaulyje buvusio Šaltojo karo buvo boikotuos Vakarų bloko valstybių, o 1984 m. žaidynės Los Angeles– Rytų bloko valstybių. Kiek anksčiau į 2021 m. buvo nukeltas ir šių metų birželio-liepos mėnesiais turėjęs vykti Europos futbolo čempionatas bei Pietų Amerikos futbolo čempionatas „Copa America“.

„Ši žinia svarbi ir tiems, kurie iškovojo teisę varžytis Tokijo olimpinėse žaidynėse, ir tiems, kurie karantino sąlygomis laukė naujienų apie atrankos varžybas. Kaip ir buvo galima tikėtis, TOK, Tokijo olimpiinių žaidynių organizatoriai, Japonijos vyriausybė priėmė logišką, teisingiausią ir labiausiai visas suinteresuotas puses tenkinantį sprendimą. Tikėtina, kad po metų pasaulis bus kitoks nei šiandien, olimpinės žaidynės galės vykti su žiūrovais, jose galės dalyvauti visi stipriausi sportininkai“, – taip ši sprendimą komentavo Lietuvos tautinio olimpinio komiteto prezidentė Daina Gudžinevičiūtė.

LRT inf.

Taikliausios – lietuvaitės

Dvi lietuvaitės laimėjo pirmąsias vietas 9-mečių ir 11-mečių amžiaus grupėje krepšinio metymo (free throw) varžybose galutiname – penktajame rate, regioninėse Ontario pirmenybėse.

Lily Balaišis taikliausiai mėtė kamuolį į krepšį ir laimėjo pirmąją vietą 11-mečių amžiaus grupėje. Sėkmė šiose pirmenybėse lydėjo ir kitą lietuvaitę. Melita Miler laimėjo pirmąją vietą 9-mečių amžiaus varžybose.

Taiklaus kamuolio metymo varžybose dalyvavo Mississaugos, Vaughn, Markham, Barrie, Brampton ir Simcoe katalikų mokyklos, šias sporto varžybas rengia „Kolumbo Riteriai“ (Knights of Columbus). Varžybose dalyvavo tūkstančiai mergaičių, laimėtojai atrinkti po penkių ratų. Baigiamosios varžybos įvyko kovo 7 dieną, po jų ir buvo išdalinti apdovanojimai taikliausioms kamuolio metikėms.

Inf.

Taikliosios lietuvaitės Lily Balaišis ir Melita Miler, krepšinio metymo varžybų laimėtojos su apdovanojimo pažymėjimais

Lietuva pasaulio ir lietuvių akimis

Lietuva vertinama palankiai, tačiau apie ją nepakankamai žinoma, trūksta atpažįstamumo. Tokius duomenis atskleidė pirmą kartą šalies istorijoje atliktas Lietuvos žinomumo ir reputacijos tyrimas. Šiuo tyrimu buvo siekta nustatyti Lietuvos žinomumą ir vertinimą per atskiras sritis (turizmą, eksportą, užsienio ir vidaus politiką, investicijas ir imigraciją, kultūrą ir paveldą, gyventojus) kiekvienoje tikslinėje užsienio šalyje ir Lietuvoje, taip pat bandyta atskleisti lietuvių tapatybę sudarančius bruožus.

Apklausa užsienio valstybėse parodė, kad tik 28 % apklaustųjų žinojo apie Lietuvą daugiau nei jos pavadinimas ir geografinė vieta. Lietuvos gyventojai vertinami už išskirtinius charakterio bruožus – svetingumą, darbštumą, sumanumą, imlumą naujovėms ir gebėjimą prisitaikyti prie kintančios aplinkos.

Kokybinis ir kiekybinis tyrimas atliktas 2019 m. sausio – spalio mėnesiais 7 valstybėse: Vokietijoje, Lenkijoje, Švedijoje, D.Britanijoje, Izraelyje, Norvegijoje ir Prancūzijoje. Dar 7 valstybėse – Estijoje, Latvijoje, Danijoje,

Jungtiniuose Arabų Emyratuose, Jungtinėse Amerikos Valstijose, Kinijoje bei Japonijoje – atliktas kokybinis tyrimas (giluminiai interviu) su ekspertais.

Kokybinis ir kiekybinis tyrimas atliktas ir Lietuvoje, siekiant išsiaiškinti, kaip patys lietuviai vertina savo šalį, su kokiomis vertybėmis šiandien save tapatina. Pagrindiniai šalies žinomumą užsienyje formuojantys veiksniai: turizmas, šalies kultūra ir paveldas, žmonės. Matomas ir Lietuvos indėlis tarptautinėje politikoje. Lietuva, palyginti su Estija ir Latvija, atrodo patrauklesnė galimiems investuotojams. Beveik 75% apklaustųjų didžiuojasi būdami Lietuvos piliečiais, 73% pritaria, kad Lietuva padarė didelę pažangą nuo nepriklausomybės atkūrimo laikų.

Tyrimo išlaidos apmokėtos ES investicinių fondų lėšomis, įgyvendinant vyriausybės kanceliarijos projektą „Vieningos į rezultatus orientuotos informavimo sistemos apie Lietuvą sukūrimas“.

Parengta pagal Lietuvos spaudą

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1

Fondas
Foundation
Tel: 416-239-9889
klfondas@on.aibn.com

Metinis narių susirinkimas ATIDĖTAS

Tapkime Kanados Lietuvių Fondo nariais!
Remkime lietuvių veiklą ir išlaikymą!
Prisiminkime mūsų fondą gyvybės
draudimuose, bei savo testamentuose.

Įnašams išrašome pakvitavimus pajamų mokesčių sumažinimui

Padėsiu parduoti ar nupirkti namą ar butą

Mielai ir sąžiningai patarnausiu

JURGIS KULIEŠIUS M.Eng.,

Jerzy Kulesza
Sales Representative
Sutton West Realty Inc.,
416.236.6000

kuleza@sympatico.ca
kulezahomes.com

Tel. tiesiogiai:
416.568.1604

LEDAS
REFRIGERATION

Air Conditioning & Heating

Oro vėsinimo ir šildymo sistemų
PATIKRINIMAS • IŠVALYMAS • PAKEITIMAS

Skambinti **R. Jareckui**
Tel. **416-825-3328**

MARGUTIS PARCELS

48 Hamptonbrook Dr., Toronto, ON, M9P 1A1

PARCELS TO LITHUANIA

For FREE pick up in your area call VIKTOR at
Tel. (416) 233-4601

For pick up in Wasaga call PETRAS at
Tel. (905) 383-1650

OR EMAIL to: pysanka.inc@gmail.com

ROYAL LEPAGE

*Jei norite pirkti ar parduoti
namą, ar gauti informaciją,
prašau man paskambinti.
Prižadu mielai ir sąžiningai
patarnauti.*

Lina Kuliavas

Toronto, ON

416-762-8255, 416-616-1600 (cell)

email: lina@kuliavas.com

website: www.LinaKuliavas.com

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

aplankykite mūsų tinklalapį
www.tevizib.com

LIETUVOS KANKINIŲ parapijos žinios

• Kristaus kryžiaus ir kančios dienomis, kurias savo kasdienybėje išgyvename su visa žmonija, savo šeimose su artimaisiais pasitikime šv. Velykų pergalę bei prisikėlimą apaštalo Pauliaus žodžiais: **“Džiaukitės viltyje, būkite kantrūs varge, ištvermingi maldoje” (Rom 12,12).**

• Atnaujinkime savo krikščionišką pašaukimą ir pareigą melstis, pasninkauti ir daryti gerus darbus ypač šios Gavėnios kelyje. Melskimės už visus susirgusius ir jais besirūpinančius, už sprendimus turinčius daryti valstybių bei tarnybų vadovus ir vieni už kitus.

• Kanados medicinos tarnybų ir Vyriausybės prašymu, kad būtų apsaugota lankytojų sveikata viešose vietose, nuo kovo 25, trečiadienio, yra **neleidžiama sekmadienį bei kitomis dienomis susirinkti ir dalyvauti nei Mišiose bei kitose bendruomeninėse apeigose, nei asmeniškai lankyti Toronto arkivyskupijoje esančiose parapijose ir šventovėse.**

• Toronto arkivyskupas kard. Thomas Collins šiomis pavojaus sąlygomis atleidžia tikinčiuosius nuo pareigos Viešpaties dieną (sekmadienį) atvykti ir tiesiogiai dalyvauti Mišiose. Visus kviečiame melstis, ryšių priemonių pagalba dalyvauti Mišiose, klausytis Dievo žodžio ir priimti dvasinę Komuniją šiuose tinkluose (internetu): saltandlighttv.org, visiontv.ca, dailytvmass.com. Mišių transliacijų lietuvių kalba sąrašas tinkle: <http://www.vilnensis.lt/sv-misiu-transliacijos-per-tel-evizija-radija-internetu>.

• Lietuvos kankinių šventovė ir parapijos raštinė yra uždaryta šiuo laikotarpiu visomis savaitės dienomis ir sekmadieniais. Kunigai atskirai meldžiasi bei aukoja Mišias už parapiją ir visus jus. Atsiųskite savo maldų prašymus ir padėkas Dievui už šeimos gyvus ir mirusius bei kitus reikalus. Taip pat dėl ligonio aplankymo, maldos ir sakramentų ar kitais klausimais susitarkite su kunigu tel. (905) 277-4320, arba el.paštu lkankiniai@gmail.com, arba paštu: 494 Isabella Ave., Mississauga, ON L5B 2G2.

• Pavasarinis bendras kapų lankymas Šv. Jono lietuvių kapinėse bus gegužės 31, sekmadienį.

• Lietuvių tautodailės instituto Toronto skyrius ir Lietuvos kankinių parapija kviečia menininkus ir įvairių rankdarbių kūrėjus ruošti meno dirbinių mugei, kuri vyks Anapilyje pavasarinio kapinių lankymo dieną, gegužės 31, sekmadienį. Prašome užsirašyti pas Birutę Batraks tel. (905) 271-1640, el.paštu: mbatraks@hotmail.com.

• Prisikėlimo kredito kooperatyvo Anapilio skyrius šiuo metu yra neribotam laikui uždarytas. Pagrindinis skyrius dirba pirmadienį-penktadienį, 10 v.r. – 3 v.p.p. Daugiau

TORONTO

PRISIKĖLIMO parapijos žinios

• Visi renginiai atšaukti iki balandžio mėn.pabaigos, vėliau pranešime apie renginių datų pakeitimus.

• Siekiant suvaldyti COVID-19 viruso plitimą, Ontario provincijos vyriausybė paskelbė reikalavimą uždaryti visas įstaigas ir darbovietes, išskyrus tas, kurios teikia būtiniausias paslaugas. Šiuo sunkiu laikotarpiu, kviečiame kreiptis el.paštu: resparish@prisikelimas.ca arba telefonu: 416-533-0621.

• Broliai pranciškonai toliau privačiai aukos Mišias parapijiečių ir savo intencijomis. Sekmadienio Mišias transliuosime internetu per parapijos YouTube kanalą https://www.youtube.com/channel/UC63RnbJxiay0KXdUfnA_c-g/. Kviečiame jau dabar prisiregistruoti, kad gautumėte tiesioginius pranešimus apie naujus Mišių įrašus.

• Kviečiame ir toliau užprašyti Mišias savo intencijomis skambinant į parapijos raštinę arba el.paštu – resparish@prisikelimas.ca.

• Mirties pranešimai: iš mūsų šventovės kovo 26 d. į amžinojo poilsio vietą palydėta a.a. Anelė Puterienė, 99 metų amžiaus, iškeliavusi pas savo mylimus anksčiau mirusį vyrą a.a. Joną ir a.a. sūnų Algimantą. Paliko sūnų Romą (Dainą), marčią Donatą, vaikaičius Lidiją, Rimą, Algimantą ir Emiliją, 5 provaikaičius.

• Kovo 28 d. palaidota Adelė Ledenė, 95 metų amžiaus.

Amžiną atilsį duok mirusioms, Viešpatie!

MIŠIOS

Balandžio 5, sekmadienį, 9 v.r. už a.a.Jennie Vingelis (2 m.) (šeima); 11 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; už a.a. Mariją Tamulaitienę (šeima); už Kazlauskų šeimos mirusiuosius (B.Kazlauskas); už a.a. Kostą Gaputį (šeima); už Jūdvyčių, Dačkų ir Vydmantų gyvus ir mirusius šeimos narius (GJ); už a.a.Karolį Hagedon (M.Grambienė); už a.a. Simoną Ramanauską (močiutė); už a.a. Kaulienę (Genutė ir vaikaičiai); už a.a. Izabelą Matusevičiūtę (giminės).

žinių tel. (416) 532-3400 arba tinkle: www.rpeul.com.

• Nuoširdžiai ačiū jums už parapijos išlaikymą ir svarbią paramą, ypač šiuo visiems sunkiu metu. Dėkojame jau aukojantiems per bankus. Kadangi šiuo metu neleidžiama susirinkti dalyvauti Mišiose ir aukų perduoti šventovėje, prašome aukoti šiais būdais:

– **per bankus:** nustatyti nuolatinį aukos pervedimą arba pervesti vienkartinę auką per Prisikėlimo arba Paramos bankus, norinčius aukoti iš kitų bankų prašome kreiptis į Paramos banką tel: (416) 532-1149; – **atsiųsti paštu arba įmesti vokelį** į pašto dėžutę prie klebonijos durų: Lithua-

DELHI ŠV. KAZIMIERO parapijos žinios

• Kovo 15, sekmadienį, buvo iškilmingai paminėta Kovo 11-oji. Ta proga Mišioms buvo naudojami Šv. Rašto skaitiniai bei maldos iš “Mažojo apeigyno” pamaldų skirtų Tikinčiosios Lietuvos dienai. Mišios buvo užbaigtos “Tautiška giesmė”, o parapijos salėje vyko vaišės.

• Kovo 17, antradienį, pradėjusieji Kanadoje įsigalėti koronaviruso pandemijai ir laikantis Kanados valdžios bendrų visiems gyventojams taisyklių, Londono vyskupas savo vyskupijos parapijose uždraudė iki balandžio 30 dienos visas viešąsias sekmadienių bei šokiadienių Mišias, laidotuvių Mišias ir kitokias pamaldas šventovėse. Tai galioja Delhi Šv. Kazimiero parapijai ir Šiluvos Mergelės Marijos bendruomenei Londone. Sekmadieniais numatytos ir skelbtos Mišios tame laikotarpyje bus aukojamos kunigų privačiai savo koplyčiose, o tikintieji prašomi tomis dienomis ir valandomis užprašytų Mišių intencijomis namuose pasimelsti ir tokiu būdu į Mišių auką įsijungti. Laidotuvių atveju leidžiamos tik apeigos kapinėse prie karsto, dalyvaujant mažam skaičiui giminių, o laidotuvių Mišios – atidėtinoms vėlesniam laikui. Panašiai atidėtinoms ir Krikšto apeigos. Visi skatinami melstis savo namuose ypač už sergančius šia pandemija.

• Delhi Šv. Kazimiero šventovėje Mišios aukojamos sekmadieniais, 11 valandą ryto:

– balandžio 12, sekmadienį, Mišios bus aukojamos už parapiją privačioje koplyčioje;

– balandžio 19, sekmadienį, Mišios bus aukojamos už parapiją privačioje koplyčioje.

LONDONO ŽINIOS

• Parapijos tarybos metinis susirinkimas dėl Kanadoje siaučiančios koronaviruso pandemijos atidėtas gegužės 3, sekmadieniui, po sekmadieninių Mišių Mary Immaculate parapijos salėje. Bus pristatyta praeitų metų parapijos Tarybos veikla ir praeitų metų dvasinė bei finansinė apyskaita.

• Lietuviškos Mišios aukojamos 3 v.p.p. kiekvieną mėnesio pirmąjį sekmadienį.

• Balandžio 5, sekmadienį, Mišios bus aukojamos už Vaičiulių šeimos mirusius privačioje koplyčioje.

nian Martyrs Church, 494 Isabella Ave., Mississauga, ON L5B 2G2.

MIŠIOS

• Lietuvos kankinių šventovėje (Anapilyje) balandžio 5, sekmadienį, Mišios už a.a. Vytautą Dubicką (I mėn.); a.a. Joną Campbell (I mėn.); a.a. Joną ir Adelę Birgiolus; balandžio 12, sekmadienį, Mišios už a.a. Emiliją Zakarževskienę (XV metinės).

MONTREAL

AUŠROS VARTŲ PARAPIJA

Pagal Montrealio arkivyskupijos įsakymą visos Montrealio katalikų šventovės, taip pat ir Aušros Vartų šventovė, yra uždarytos iki balandžio 12 d. Tai reiškia, kad nebus Didžiosios Savaitės pamaldų, nei Velykų ryto iškilmių. Klebonas aukos užprašytas ir biuletenyje paskelbtas Mišias, nedalyvaujant tikintiesiems. Taip pat per šį laikotarpį visos laidotuvės turi būti atidėtos iki tolimesnio pranešimo; nėra išimčių šiam įsakymui.

Milda Bilevičiūtė-Ruffo pranešė, kad jungtinio anglų, prancūzų ir lietuvių choro (dirigentas Manuel Blais) koncertai, numatyti St. Malachy's Parish (Snowdon) balandžio 18 d. ir Šv. Kazimiero parapijoje gegužės 3 d., atšaukti.

Šv. Jono lietuvių kapinės Anapilio sodyboje, Mississauga, ON, yra paskelbusios lėšų rinkimo vajų naujoms priežiūros mašinoms įsigyti. Šių kapinių administracijos komiteto pirmininkas Vytautas Pečiulis prašo visus Kanados lietuvius paremti šias vieninteles Kanados lietuvių kapines. Čekius galima siųsti šiuo adresu: Šv. Jono kapinės, 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3.

Nuo liepos mėnesio lietuviškas, pagirtinos kokybės ir kultūrinės vertės laikraštis *Tėviškės žiburiai* pereina į elektroninį leidybos būdą (su spalvotomis nuotraukomis, teksta anglų kalba) tačiau jau dabar galima jį gauti tokiu būdu. Paremkime mūsų vienintelį Kanados lietuvių laikraštį, kuris pateikia daug žinių apie Montrealio lietuvių (su nuotraukomis) ir užsakykite jį sau ir kitiems. Daugiau žinių apie tai galite rasti tinklalapyje www.tevzib.com arba paskambinkite (905) 275-4672.

Inf.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

Šv. Onos draugijos pavasario vaišės, numatytos balandžio 5 d., yra atšauktos.

Didžiosios Savaitės pamaldos mūsų parapijoje yra atšauktos. Visos katalikų šventovės Montrealyje arkivyskupo Christian Lépine nurodymu yra dabar uždarytos dėl koronaviruso pandemijos. Visos numatytos Mišios bus aukojamos privačiai, nedalyvaujant žmonėms.

Atidėtas iki tolesnio pranešimo jungtinio anglų, prancūzų ir lietuvių choro koncertas, kuris turėjo būti mūsų šventovėje gegužės 3 d.

VL

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

Kanados Lietuvių fondo metinis narių susirinkimas dėl susidėjusių aplinkybių atidėtas.

Kai sąlygos leis, susirinkimas bus surengtas, iš anksto pranešus visiems nariams.

LIETUVIŲ NAMŲ ŽINIOS

Anksčiau skelbtas metinis Lietuvių Namų susirinkimas dėl COVID-19 karantino atidedamas vėlesniam laikui.

LN Valdyba

Popiežius Pranciškus kovo 27-osios, penktadienio vakarą, Romoje, Šv. Petro aikštėje, suteikia ypatingą eucharistinį palaiminimą “Urbi et orbi” viso pasaulio žmonėms